

OOST

P.M. BROEKMANS AMSTERDAM

KONINGSPLEIN HOEK HEERENGRACHT
LADIES AND GENTLEMEN'S TAILOR

STEEDS VOORHANDEN HET FIJNSTE EN ALLERNEUWSTE
VOOR DAMES EN HEERENKLEEDING.
KLEEDING NAAR MAAT BINNEN 2 X 24 UUR GEREED

WEST

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Janssen & Tilanus
FRIEZENVEEN
Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

H Hammond School en COPIERINRICHTING
Terwenakker 11a - Tel. 3117 - Rotterdam
(Ruys' Handelsvereniging) beveelt zich
beleefd aan als oudste inrichting op
dit gebied voor de levering van correct
schrijf- en copieerwerk.
Strongste discretie verzekerd. 82

Huwelijks-Uitzetten
Uitrustingen voor Indië
Luiermanden
Door onze veeljarige practijk kunnen wij
U het beste leveren, in de meest kostbare,
maar ook in de eenvoudigste uitvoering.
Bij elke hoeveelheid leveren wij ook:
Lingerie - Bedlinens - Tafelgoederen
Huishoud- en Stukgoederen
Zichtzendingen, ook voor de Tropen, op
iedere aanvraag franco.
**Specialiteit: Tafel-, Bed-
en Huishoudlinens**
voor Hotels, Restaurants, enz.
Monsters op aanvraag
Firma A. NIJLAND
FABRIEK VAN WITTE GOEDEREN
ALMELO (Twenthe)

P. J. VEELO & ZNEN
DEN HAAG
Lange Houtstraat 15a :: Tel. H. 6655
.. WONING ..
INRICHTING
Behangerij Stoffeerderij

Terwijl Gij rust, werken Uw
..... advertenties voor U.....

De zielkundigen, enz., van wie sprake is in 't ge-
wraakte artikel, kwamen allen voort uit Westersche
volken, schreven voor die volken en hielden uitsluitend
rekening met het door hen bestudeerde kind, dit is 't
Westersche; vgl. Herbart, Ziller, Lotze, Wundt, Fechner.

In hoofdzaak was hun redeneering als volgt: Het
jonge kind heeft al vele begrippen, als 't op school
komt = de zielsinhoud. Deze is passief of actief,
maar in elk geval dient die als fundeering aan 't
volgende onderwijs.

Dat die begrippen bewust zullen worden, zoo ze
gewekt worden door een woord in de taal, waarin
ze ontstonden, dus de moedertaal, begrijpt ieder.

Daarmee is evenwel nog niet de waarde van die
taal als voertaal bij klassikaal onderwijs, aan kin-
deren van uiteenlopenden stand en ver uiteenge-
legen straken, aangetoond (radius soms meer dan
50 K.M.) 'n Geldersch kind heeft 't begrip „koekje”,
doch kent dit van huis uit als „pleske”; 'n Bra-
bantisch kind weet dat 'n „muuk” appels is. Wordt
de zaak tegelijk met 't woord vertoond, dan heeft
't kind alleen maar 't Hollandsche woord te ont-
houden naast 't begrip. Aan 'n kind uit betere
standen zal zelfs veelal naast het begrip het Neder-
landsche woord bekend zijn.

In 'n „volgroeide” taal hebben de begrippen hun
eigen woorden. Nieuwe begrippen worden ingelijfd
met 'n internationaal woord. Doch in een taal, na-
genoeg uitsluitend spreektaal, wijzigt de woorden-
schat zich onder verschillende invloeden b.v. in 't
Maleisch: krossi = stoel, in de residentie Menado =
kadèra = stoel, zoo ook koeda = paard naast
cawayo, enz.

Teekenen wij, Westerlingen, zoo'n taal op uit den
mond der vaders, dan moeten wij de kinderen
dier vaders in hun taal weer onderwijzen, of zij
verstaan ons niet meer. Dit deed zich o.m. voor in
de Toha-vlakte (S).

Zoo'n moedertaal is dus onvoldoende ontwikkeld,
om draagster der ontwikkeling te zijn.

2°. Komen de menschen uit één taalgebied ge-
makkelijk met elkaar in aanraking, dan zal er de
taalschat vrijwel in evenwicht blijven; zijn de ver-
keersmiddelen slecht of ontbreken die nagenoeg
geheel, dan lost de zich ontwikkelende (spreek)
moedertaal op, in meer of minder losstaande dialec-
ten. Onze koloniën leveren daarvoor talloze be-
wijzen.

Zoo'n landstaal kan ook niet dienen als voertaal
bij 't onderwijs.

3°. In de Oostersche taal leeft de adat voort in
zoo'n vorm, dat het is alsof meerdere talen door
elkaar gaan. Dit is vooral 't geval bij de Javaansche
talen. Denk b.v. aan den strijd voor het „ngoko”.

4°. Nog sterker spreekt het ongeschikte der moe-
dertaal bij nog minder ontwikkelde volken, bij wie
nog maar alleen de meest primitieve begrippen
aanwezig zijn. Daar ontbreken zelfs begrippen als:
broek, bord, tafel. Hun taal is ongeschikt als voer-
taal bij 't onderwijs.

Bij dit alles ga ik uit van de gedachte, dat aan
elke taal de geschiktheid voor ontwikkeling eigen
is, wat zeer aanvechtbaar is.

Moeten die volkeren hun eigen weg gaan? Mogen
wij wachten tot hun taal zich voldoende ontwik-
keld heeft, vanzelf? Australië!

Wij, Hollanders, moeten al die volkeren, primi-
tief of niet, betrekken in den wereldgang, dus
weerbaar maken op economisch gebied, behoeven
voor ondergang. Maar ook de zegeningen der Wes-
tersche cultuur, door of met 't Christendom opge-
voerd, aan hen brengen.

Binnen afzienbaren tijd zijn wij nog hun onder-
wijzers. 't Aantal alphabeten is zeer gering, ondanks
dessa- en 2e klas scholen. Wij 't onderwijs in N.-I.
vele volken omvat, die hun eigen onderwijzers nog
niet kunnen opleveren, bleef ons die taak opgelegd.

Daarmee hangt, in verband met 't vorenstaande
logisch samen, dat 't Nederlandsch als voertaal
werd gekozen.

Uit de II. der H. I. S. dienen de voormannen van
straks te komen. Gezien de hooge Westersche cul-

tuur dienen zij vooral daarmee in aanraking te
komen, doch als aanstaand regeeringsambtenaar
of intellectueel mogen zij hun eigen landstaal niet
ontgroeien. Edoch zij dienen weggehaald uit hun
milieu!

Wie het „milieu” der kinderen in de inlandse
wereld kent, voelt dat de bedoelde zielkundige wel
een op hoog moreel, in casu, Westersche maats-
schappij veronderstelt.

Dat weghalen nu, doet de H. I. S. niet en dit is
één harer feilen.

Er wordt dus een deel van den leertijd besteed
aan de z.g. landstaal. Te betreuren hierbij is 't, dat

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht
bij adresverandering, hier van ten
spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den
Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 7,
Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger,
den Heer A. J. GOOSZEN, Landrechter te Solo (Java).

die taal door Westerlingen „vastgelegd” in de
phase van wordende-schrijftaal, reeds als voertaal
voor 't onderwijs gebruikt wordt in de 2de klasse
scholen.

Menig ouder, die anders spreekt en hoort in zijn
dessa, voelt voor de „regeeringstaal” zeer weinig.
In niet geringe mate is 't dan ook daaraan toe te
schrijven, dat ondanks kunst- en vliegwerk vele
2de klasse scholen leegstaan en bijna alle Holl. Ind.
Scholen jaarlijks massa's leerlingen moeten af-
wijzen!

Ik geloof, dat dit wel 't beste bewijs is, dat de
organisators van het H. I. O. goed werk hebben
gedaan, waarvoor zij hulde verdienen.

Wat het 3de punt betreft, geloof ik, dat de hui-
dige Oostersche mentaliteit nagenoeg dezelfde repu-
tatie geniet, als die der hedendaagsche afstamme-
lingen v.d. klassieken in Europa en dat de achter-
uitgang in die originaliteit niet te betreuren zal zijn.

Op 't voeren tot geesbederf en achteruitgang
van denkvermogen is 't antwoord: holle phrase.

Op nationaal-economisch gebied wil ik maar niet
wijzen.

Nijmegen, 21-6-'21 GA.

**Museum voor Land- en Volkenkunde
en Maritiem Museum „Prins Hendrik”
te Rotterdam.**

Het verslag over 1920, samengesteld door den Di-
recteur van Nouhuys (het 37e jaarverslag) maakt
o.m. melding van een bijzondere merkwaardigheid.
Op het land van den heer J. Romein in den Prins
Alexanderpolder onder Oud-Terbrugge, is bij het
graven van een sloot gestooten op bewerkte hout-
dat gebleken is te zijn een ongeveer 9 meter hoog
vaartuig, blijkbaar afkomstig uit den tijd der volks-
verhuizing (6e of 7e eeuw). De blootlegging had in
het voorjaar van 1920 plaats in tegenwoordigheid
van Dr. A. E. van Giffen, conservator van de vroeg-
historische afdeling van het Provinciaal Museum
te Assen. Het vaartuig bevond zich op ± 200 meter
uit den tegenwoordigen linkeroever van de Rollo-
en vertoonde in zijn vorm groote overeenkomst met
de Papoea-vaarten op Nieuw Guinea. Het vaartuig
was verbrokken en vergaan zoodanig, dat het an-
der de hand afbrokkelde, weshalve men moest ver-
staan met het vervaardigen van een model, waar-
voor de opgenomen maten voldoende waren. Der-
gelijke vaartuigen of overblijfselen er van, bevin-
den zich ook in het ethnologisch museum te Bre-
men, te Hamburg en te Altona, het zijn z.g. „staak-
boten”, aldus genaamd naar een verticaal gel-
dienende om met een daardoor in den grond geslo-
ken staak het vaartuig vast te leggen. Verder blijkt
uit het verslag eene belangrijke toename der ver-
melingen uit verschillende deelen van den Oost-
Indischen Archipel, terwijl het museum aanwin-
sten verkreeg door geschenken en door in bruik-

Centraal-Apotheek DE KOEDOE
Frederik Hendriklaan 166 Tel. S. 1053
ALLE RECEPTEN worden
tegen den laagst mogelijken prijs gereed gemaakt

Firma AUG. SAVELKOUL
Heerenkleeding naar Maat
Indische Uitrustingen
BATAVIA - BANDOENG - SEMARANG - SOERABAYA
AMSTERDAM, Singel hoek Heiligeweg.
Vraagt geillustreerden Catalogus

Maatschappij van Brandverzekering v. h. Koninkrijk der Nederlanden

Opgericht 1838

te 's-HERTOGENBOSCH

Opgericht 1838

DIRECTEUR: HR. P. J. J. S. M. VAN DER DOES DE WILLEBOIS. — ADJUNCT-DIRECTEUR: HR. P. J. O. VAN DER DOES DE WILLEBOIS — COMMISSARISSEN: MR. J. VAN LEEUWEN, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. HR. MR. F. X. VERHEIJEN, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. H. F. J. M. VAN ZINNICQ BERGMANN, Industrieel te 's-Hertogenbosch. HR. MR. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN Jr., Directeur der Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering te Amsterdam. H. F. W. M. VAN BAER, Apotheker te 's-Hertogenbosch. CONSTANT M. J. H. TILMAN te 's-Hertogenbosch.

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL f 1.000.000.— — GERESERVEERDE BATEN OP ULTIMO DEC 1920 f 786.057.93.
DE MAATSCHAPPIJ VERZEKERT ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN, OP VASTE PREMIËN TEGEN BRAND- EN INBRAAK.

gegeven voorwerpen. Ook zijn vermeld de aan-
open voor de Bibliotheek. Tijdelijke tentoonstel-
zijn gehouden. Het bezoek was belangrijk
dan in het vorige jaar 1919; 29.915 perso-
in 1920, 27574 in 1919. Het Zaterdagmiddag-
toonde geen vermeerdering.
Het verslag is verlicht met eenige fraaie foto's,
eene van het Germaansche vaartuig in het veen
Oud-Terbregge hiervoren genoemd, eene van
gietwerk van Broenei (een gong en een offer-
), 3e van gietwerk van Lahat en Pagau alam
kruiken), 4e van weefwerk (Priesterkleed van
Celebes) en ten slotte een afbeelding van een in
door Davis uitgevonden instrument, het z.g.
kwadrant, voorzien van een Engelsch bij-
Het kwadrant, in bruikleen afgestaan door
heer W. A. Engelbrecht te Rotterdam, is als
instrument voor het meten der zonhoogte later her-
delijk verbeterd geworden.
De door aanschaffing enz. nieuw verkregen voor-
werpen zijn in het verslag zeer uitvoerig beschre-

geborene en aldaar verblevene tot op 't oogenblik,
dat hij besluit naar Indië te gaan.

Een dergelijk onderscheid zou door niemand als
eene onbillijkheid worden gevoeld, indien onder alle
omstandigheden volkomen zuiver kon worden vast-
gesteld, tot welke groep de betrokkene zou zijn te
rekenen.

Voor die betrekkingen, waarin ook Inlanders
plaatsing vinden, zou dan moeten gelden een stan-
daard- (inheemsch) tractement plus een toeslag voor
den in Indië thuisbehorenden European en een
anderen toeslag voor den uit Nederland overge-
komen Nederlander.

Voor de leidende betrekkingen in de verschillende
landsdiensten zouden afzonderlijke bezoldigingen
zijn aan te nemen, evenals de Regeering dit heeft
voorgesteld ten aanzien van de bezoldiging der ge-
gradueerde ambtenaren en met hen gelijk te stellen
personen. Voor de bezoldiging in deze leidende be-
trekkingen zou geen bepaald stelsel behoeven te
worden aanvaard. Alleen zou zorg moeten worden
gedragen voor zekere overeenstemming in de bezol-
diging der hier bedoelde ambtenaren in de onder-
scheidene takken van landsdienst, doch bij deze bezol-
diging zou geen onderscheid meer moget worden
gemaakt betreffende den landaard.

Aan het Onderhoofd, dat de Bat. corr. der Loc.
met den algemeenen Regeeringsgemachtigde, den
heer Muurling, gehad heeft over den stand van het
nivelleeringsvraagstuk, ontleenen wij nog: Die
scheidingslijn, door de bezoldigingscommissie te
bepalen, is onontbeerlijk om het gansche nivellee-
ringsstelsel van den onderwijsdirecteur, mr. Creutz-
berg, door te kunnen voeren.

Maar men zal vragen, waarom toch het nivel-
leeringsdenkbeeld voor de Regeering thans zoo ur-
gent is geworden. Men had in 1913 immers het ge-
zonde principe aanvaard van gelijke bezoldiging bij
gelijke capaciteit? Om tweeërlei reden is de Regeer-
ing thans op dat beginsel van 1913 moeten terug-
komen.

In de eerste plaats is de gedachte voor goed ter-
zijde gezet om in Indië alleen tweede rangs-
krachten op te leiden. Men heeft reeds de Tech-
nische Hoogeschool in Bandoeng, terwijl het voor-
nemen bestaat om in de naaste jaren geleidelijk
andere faculteiten in het leven te roepen.

In de tweede plaats zal verdere toepassing van het
beginsel-1913 moeten leiden tot een topzware be-
grooting door de enorme ambtenarensalarissen. De
kweekschool voor alle landaarden staat immers in
het leven geroepen te worden. Zal men al die daar
op te leiden onderwijskrachten, bezitters van
hoofdacte, welke geheel gelijkwaardig werd gesteld
met het nu op andere wijze verkregen diploma, ook
gelijk met de geïmporteerde hoofdacte-bezitters
moeten bezoldigen, dan zal hun een eindtractement
van f 1000 in het vooruitzicht moeten worden gesteld.
Het is der regeering absoluut ernst om het
onderwijs in Indië flink aan te pakken, zoodat men
hier duizenden leerkrachten zal hebben op te lei-
den. De Poerworedjo-onderwijzers, die nog een jaar
hebben te studeeren om de hoofdacte te halen,
gaan nu tot een eindtractement van f 250. Zij zul-
len dus terecht meer kunnen eischen, maar dan
vragen de Indische artsen voor hun studie nog veel
meer. Zoo zal het dan tot het oneindige doorgaan,
toddit letterlijk alle salarissen op basis zullen staan
van de door de uitheemschen in Indië gevoelde be-
hoefden. Een te aanzienlijk deel van het budget zou
dan bestemd zijn voor ambtenaren-salarissen
alleen.

Dat is het verleden. Momenteel heeft de regeer-
ing haar beide adviseurs, mr. Creutzberg en den
heer Muurling gehoord. De heer Cr. heeft in zijn
stelsel beslist een scheidingslijn noodig tusschen
inheemschen en uitheemschen; de heer M. is over-
tuigd, dat een zoodanige scheiding niet practisch
door te voeren zal zijn. Conform het advies der be-
zoldigingscommissie dus.

Men ziet hieruit, dat het voor mr. Fock een
uiterst moeilijk probleem is om hierin een beslis-
sing te nemen.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het nivelleeringsvraagstuk.

De Commissie, indertijd benoemd om de schei-
delijne vast te stellen tusschen „inheemsche” en
„uitheemsche” landsdienaren, waarbij aan de uit-
heemschen in den vorm eener tropentoeelage een
hogere bezoldiging zou worden toegekend, beveelt
in haar Rapport het volgende stelsel aan voor het
afmaken van de scheidingslijn:

Als inheemsche krachten worden beschouwd de-
genen, die in 's Lands dienst treden in eene betrek-
king, waarvoor het getuigschrift in Indië kan wor-
den verworven, in dien:

a. zij gedurende het grootste deel hunner minder-
jarige ingezetenen van Ned.-Indië geweest zijn,
dan wel:

b. dit getuigschrift in Indië hebben verworven,
dan wel:

c. redelijkerwijze dit hadden kunnen doen in ver-
band met het feit, dat zij gedurende het grootste
deel eener voor elke opleiding nader te bepalen
aantal jaren, voorafgaande aan het behalen van het
getuigschrift, ingezetenen van Ned.-Indië zijn ge-
weest.

Andere werkkrachten worden beschouwd als te
zijn uitheemsch; daarvan genieten alleen zij voor-
dienst boven de inheemschen, die voor 's Lands
dienst zijn uitgezonden, dan wel — in Indië aan-
genomen — bij aanneming in Nederland in de ter-
men zouden zijn gevallen om te worden uitgezon-
den. De classificatie der zich aanmeldende werk-
krachten geschiedt volgens naar vorenstaande be-
palen door de Regeering vast te stellen instruc-
tie door een onafhankelijke commissie.

Van het volledige rapport zegt de *Sum. Post* van
18 April o.m., dat het slechts leiden kan tot de con-
clusie, dat het gestelde vraagstuk, het Indische be-
zoldigingsvraagstuk in 't algemeen, onoplosbaar is.
De commissie beveelt wel een bepaald stelsel voor
het trekken van de „scheidingslijn” aan, doch ver-
klaart aan het slot van haar rapport, dat de invoer-
ing van het stelsel pas in de toekomst mogelijk is.
Daar gaat men na om welke redenen, dan blijken die
redenen eigenlijk altijd te zullen blijven gelden, zoo-
lang de knoop niet zal zijn doorgemaakt. En dus ver-
klaart de commissie de oplossing der quaestie feitelijk
niet te bestaan.

Blijk is alleen het aannemen van drieërlei
levensstandaard, namelijk:

van den inlander, een zuiver kind des lands;
van den in Indië geboren en getogen European,
die zich in Indië thuis gevoelt, echter slechts ten
halve een kind des lands is en leeft volgens Euro-
pese zeden;

van den in Nederland uit Nederlandsche ouders

geborene en aldaar verblevene tot op 't oogenblik,
dat hij besluit naar Indië te gaan.

Een dergelijk onderscheid zou door niemand als
eene onbillijkheid worden gevoeld, indien onder alle
omstandigheden volkomen zuiver kon worden vast-
gesteld, tot welke groep de betrokkene zou zijn te
rekenen.

Voor die betrekkingen, waarin ook Inlanders
plaatsing vinden, zou dan moeten gelden een stan-
daard- (inheemsch) tractement plus een toeslag voor
den in Indië thuisbehorenden European en een
anderen toeslag voor den uit Nederland overge-
komen Nederlander.

Voor de leidende betrekkingen in de verschillende
landsdiensten zouden afzonderlijke bezoldigingen
zijn aan te nemen, evenals de Regeering dit heeft
voorgesteld ten aanzien van de bezoldiging der ge-
gradueerde ambtenaren en met hen gelijk te stellen
personen. Voor de bezoldiging in deze leidende be-
trekkingen zou geen bepaald stelsel behoeven te
worden aanvaard. Alleen zou zorg moeten worden
gedragen voor zekere overeenstemming in de bezol-
diging der hier bedoelde ambtenaren in de onder-
scheidene takken van landsdienst, doch bij deze bezol-
diging zou geen onderscheid meer moget worden
gemaakt betreffende den landaard.

Aan het Onderhoofd, dat de Bat. corr. der Loc.
met den algemeenen Regeeringsgemachtigde, den
heer Muurling, gehad heeft over den stand van het
nivelleeringsvraagstuk, ontleenen wij nog: Die
scheidingslijn, door de bezoldigingscommissie te
bepalen, is onontbeerlijk om het gansche nivellee-
ringsstelsel van den onderwijsdirecteur, mr. Creutz-
berg, door te kunnen voeren.

Maar men zal vragen, waarom toch het nivel-
leeringsdenkbeeld voor de Regeering thans zoo ur-
gent is geworden. Men had in 1913 immers het ge-
zonde principe aanvaard van gelijke bezoldiging bij
gelijke capaciteit? Om tweeërlei reden is de Regeer-
ing thans op dat beginsel van 1913 moeten terug-
komen.

In de eerste plaats is de gedachte voor goed ter-
zijde gezet om in Indië alleen tweede rangs-
krachten op te leiden. Men heeft reeds de Tech-
nische Hoogeschool in Bandoeng, terwijl het voor-
nemen bestaat om in de naaste jaren geleidelijk
andere faculteiten in het leven te roepen.

SPECIALAAL ADRES
VOOR DAMES
EN KINDER
KONFEKTIE
v.s.
GERZON

W. J. M. SIMONIS
voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.
GROENMARKT 34, over de Prinsstraat.
TELEFOON H. 2120 DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN
Groote keuze vanaf het beste tot het
eenvoudigste.
Magazijn geopend van 8 1/2—12 1/2 en van 2—7 uur.

Naamlooze Venneotschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming
voorheen P. J. JANSEN.
Eenig adres: Koninginnegracht 10.
(over Hoofd-Ingang Dierentuin)
te 's-Gravenhage.
Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852
Auto's voor Trouwgelegenheden
... .. en Maand-Auto's
Dag en Nacht geopend

Firma L. J. C. BOUCHER
Algem. Binnen- en Buitenlandsche Boekhandel
's-Gravenhage - Noordeinde 64c
Specialiteit: voor het samenstellen
van Leesportefeuilles
Advertentie-Bureau

KON. ERK. PITMANSCHOOL
Staatsblad 37.
DEN HAAG, Regentessepl. 26 - Mauritsweg 30, ROTTERDAM
Stenografie, Machineschrijven, Talen, Correspondentie,
Boekhouden, Staatsinrichting. 173
KANTOOR- en HANDELSOPLEIDING.
Directeur-Gen. T. v. D. VEEN.

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe

Seden aan.

Behalve GOED BROOD

wordt U een dividend

van 5 % gewaarborgd.

HESSELS & MAK

Valeriusstraat 44 - DEN HAAG - Tel. H. 3730

1ste klas Fabrikaten Confectieschoeisel
Nuis 1ste rang voor Luxe-
en Orthopaedisch Schoeisel naar maat

Protectie van voornaamste H. H. Medici hier te lande

**INDISCHE
UITRUSTINGEN**
VOORDEELIGST
ADRES:
**AU BON
MARCHÉ**
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Adverteeren doet verkoopen.

De leukste **DANSAVONDJES** organiseert met een „His Master's Voice“ **GRAMOPHONE**.
Enorme keuze platen bij: **WILLEM SPRENGER**.
Agent der Gramophone Comp. Ltd.
PASSAGE 46. Tel. 3778. DEN HAAG.

De regering verkeert in een impasse, terwijl er momenteel geen enkele aanwijzing bestaat omtrent de wijze, waarop de landvoogd zich voorstelt daaruit te geraken. Voor ongerustheid bestaat er allermintst reden, almede met het oog op de stellige verklaring, dat in ieder geval de salarissen zich zullen richten naar de gevoelde levensbehoeften. Men bedenke toch vooral, dat de toekomstige onderwijsverzorging geheel afhankelijk is geworden van het vinden van een praktische scheidingslijn.

Een minimum van belangstelling.

„De Indische begroting heeft in de Eerste Kamer, evenals in den anderen tak der volksvertegenwoordiging, een minimum van belangstelling getrokken“. (N. R. Ct.)

Een minimum van belangstelling! herhaalt de Java-Bode van 27 April. Juist, voor alles wat Indië betreft bestaat in Nederland een minimum van belangstelling. De klacht is niet nieuw en men behoeft zich feitelijk meer te ergeren dan te verwonderen.

Men herinnert zich, dat den laatsten tijd alles in het werk is gesteld om de belangstelling voor Indië wakker te roepen, om het Nederlandsche volk uit den dommel te brengen. Nadat de Indische pers vrijwel eenstemmig den staf had gebroken over de Nederlandsche bladen, die aan Indië zoo goed als geen aandacht schonken, is er werkelijk een verandering ten goede ontstaan. Niet dat de voorlichting wat Indië betreft in de Moederlandsche Pers thans bevredigend is, verre van dit, maar toch wordt aan de berichtgeving over dit eilandenrijk meer zorg besteed, door een meer serieuze bewerking van de Indische bladen dan wel door het aanstellen van Indische correspondenten. Zodoende heeft de Pers wel een stap in de goede richting gedaan. Bovendien werden er tal van lezingen over Indië gehouden, werden tentoonstellingen georganiseerd of Indische films afgedraaid. Mannen als Tillemans, Mr. Gerritzen, Prof. Kielstra, Carpentier, Alting, Stokvis, ir. van Sandick, om er maar eenigen te noemen, beijerden zich om hun kennis omtrent Indië ten algemeenen nutte dienstbaar te stellen.

Maar wat helpt dit alles, vraagt het blad, indien men zich toch niets aan Indië gelegen laat liggen? In de Troonrede, door H. M. de Koningin uitgesproken, werd zoo goed als geen aandacht aan Indië geschonken, de behandeling van de Indische begroting in de Tweede Kamer geschiedde ondermatige belangstelling. En de Eerste Kamer?

„De Kamer was doorlopend slecht bezet en toen de minister aan het woord was, telden wij slechts zeven leden: den voorzitter en de heeren Idenburg, van Kol, Binnerts, v. d. Does de Willebois, v. d. Maesen de Sombreff en d'Aumale van Hardenbroek. Ook twee leden, die het woord hadden gevoerd, waren toen op het achternamiddaguur reeds vertrokken..... De minister, de griffier en de commissie-griffier, twee ambtenaren van den minister en drie boden maakten de verdere levende stoffering van de zaal uit.

De beraadslaging was met deze slechte opkomst in overeenstemming. Een eigenlijke discussie is niet gevoerd. De redevoeringen bewogen zich vrijwel naast elkaar en toen de minister, die zich in zijn antwoord zeer beperkte, gesproken had, was het gedaan.“ Dat schreef de N. R. Ct.

De Java-Bode besluit dit gedeelte van haar hoofdartikel aldus: Wij weten dat de banden tusschen Nederland en Indië voorloopig nog niet verbroken kunnen worden, maar een volk, dat van hoog tot laag zóó weinig om Indië geeft — uitgezonderd dan de vette dividenden — heeft feitelijk al heel weinig recht om die banden zoo lang mogelijk vast te houden.

Overland naar Nederland.

Het is thans definitief vastgesteld, dat de Nederlandsche mailbooten, te beginnen met de *Koningin der Nederlanden* der S.M. Nederland, die 18 Mei en de *Willis van den Rott. Lloyd*, die 25 Mei van Batavia vertrekt, voortaan Genua, resp. Marseille

ZOO JUIST ONTVANGEN:

Parakan Salak Thee,
kwaliteit en prijs als vóór den oorlog,
80 cent per pond.

VERRIJGBAAR BIJ

F. C. DE BRUYN
DANCKERTSTRAAT 42. - TELEF. 3361

weder zullen aandoen. Hiermede is dus een oude grief tegen beide maatschappijen weggenomen. (Soer. Hbl.)

De J. B. weet nog mede te deelen, dat aan Gouvernementspassagiers der eerste en tweede klasse wordt toegestaan te Genua of te Marseille te debarkeeren, in welk geval hun eene uitkeering zal worden gegeven van f 100 per volwassene voor de eerste klasse en f 60 voor de tweede klasse. Voor particulieren bedragen de passage-prijzen van Batavia of Sabang naar Genua of Marseille: 1e kl. f 1500, 2e kl. f 1040, 3e kl. f 610.

Frankrijk en Ned.-Indië.

De heer K. W. schrijft in het N. v. d. D.: In „La France Universelle“ van Februari-Maart 11., — het uitmuntend geredigeerde tijdschrift van de Union Nationale pour l'Exportation et l'Importation „Francexport“ — komt een artikel voor van onzen sympathieken landgenoot, den hoofd-ingenieur W. J. F. de Rijk van der Gracht, te Bandoeng, getiteld: „Un marché qui souffre à nous. Les Indes Néerlandaises“.

De schrijver behandelt daarin op bondige wijze het onderwerp, dat ook ik reeds herhaalde malen aanroerde: Waarom geeft Frankrijk zich niet wat meer moeite om de Indische markt te veroveren; waarom is de consulaire vertegenwoordiging onvolgende; waarom is er geen directe scheepsverbinding met Frankrijk; waarom zijn er geene Franse Banken, monsterzalen, handelsreizigers; waarom wordt er geene propaganda gemaakt voor zooveel, dat Frankrijk minstens even goed als andere landen, leveren kan.

Het kloeke, fraai geïllustreerde artikel zal wel indruk maken.

Het radioverkeer met Noord-Amerika.

Aneta seint uit Weltevreden aan de Loc.: Omtrent het met ingang van 1 Mei voor het publiek open te stellen radioverkeer tusschen het Malabarstation en Noord-Amerika, kan nog gemeld worden, dat na dezen datum alle telegrammen bestemd voor Noord-Amerika, indien door het publiek niet uitdrukkelijk voorzien van een aanwijzing omtrent verzending langs kabels, zullen worden verzonden via Malabar.

Deze openstelling beteekent een evenement in de geschiedenis der Nederlandsch-Indische telegrafie. Ned.-Indië bezit thans een eigen radio-station voor het rechtstreeks verkeer met het buitenland. In het is thans bijna geheel onafhankelijk op telegrafisch gebied. Over eenige maanden volgt de openstelling van het radioverkeer met Holland. In verband hiermede mag zeker wel gewezen worden op de vier namen, welke op den eersten steen van het Malabarstation gegrift staan, nl. van Limburg Stirum, Pop, van der Goot en de Groot.

R. K. meisjes H. B. S.

Met 1 Juli wordt te Bandoeng een Katholieke meisjes H. B. S. geopend met driejarigen cursus. (Loc.)

Gedeeltelijke afschaffing van het klein ambtenaars-examen.

De Java-Bode bericht o.m.: Het klein-ambtenaars-examen zal niet meer worden afgenomen aan leerlingen der openbare en gesubsidieerde bijzondere Europeesche lagere-, Hollandsch-Inlandsche- en Hollandsch-Chineesche scholen. In de plaats daarvan zal aan het einde van het schooljaar aan de leerlingen van de hoogste klassen van genoemde scholen, die daarvoor in aanmerking komen, door het betrokken schoolhoofd eene verklaring worden uitgereikt, dat zij met vrucht de school hebben doorlopen, welke verklaring dezelfde aanspraak op benoeming in 's lands dienst zal geven als het klein ambtenaars-examen. Het klein ambtenaars-examen zal dus voortaan alleen nog worden afgenomen aan personen, die niet in het bezit zijn van een verklaring en die, voor zoover zij schoolonderwijs hebben genoten, ten minste 6 maanden voor het tijdstip van dat examen als leerling van een lagere school met Nederlandsch als voertaal waren.

Het beste Engelsche Rijwiel **de Rutge-Whitworth**
Het beste Hollandsche Rijwiel **de Hima**
Vertegenwoordigers voor DEN HAAG
Fa TIMMERMAN & Co.
Tasmanstraat 147 Pletterijstraat 170
Telefoon H. 7356 174 Telefoon H. 8742

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162^A. TEL. 4782. DEN HAAG.

afgeschreven, dan wel het bewijs kunnen overleggen dat zij het onderwijs aan zulk een school ten goede hebben gevolgd.

UIT DE INDISCHE PERS.

Ambachtsschool voor Inlanders, in verband met de Inlandsche school Ite klasse.

Met betrekking tot dit onderwerp schrijft de heer W. Helissen, hoofd der Ambachtsschool, het volgende in „Boedi Oetomo“:

Wanneer hij zijn blik slaat op den toestand, waaraan de Inlandsche jongelieden, bij het verlaten der Inlandsche school 2e klasse met het eindexamen afgekeerd, dan is hij met hun lot begaan, waar hij met hoeveel moeite zij eene functie, waaraan een behoorlijke bezoldiging is verbonden, moeten overerven.

Die toestand is een gevolg van de tegenwoordige omstandigheden in Indië, waar de werknemer, die hij voldoende geld wil verdienen, afhankelijk is van de steeds hogere eischen, die de werkgever stelt.

Gedurende de laatste 10 jaren is het voor de Inlandsche jeugd niet moeilijk geweest, om, wanneer zij de Inlandsche school Ite klasse met een eindexamen verliet, eene betrekking te vinden, waaraan een traktement van f 20 tot f 30 per maand verbonden was.

Men trad dan in dienst als schrijver of als mandeur, enz., doch die toestand is geheel en al gewijzigd.

Het eiland Java heeft thans ruim voldoende schrijvers, mandoers, enz., terwijl de loonen van hen, die nog lagere betrekkingen bekleeden, zoo laag zijn gedaald, dat zij met een gezin, hoe klein ook, daarvan niet kunnen rondkomen.

Om aan de eischen van de werkgevers te voldoen, moet de Inlandsche jeugd, die de Inlandsche school Ite klasse met vrucht heeft afgehoopen, zich echter niet alleen moeten inspannen, doch ook haar kennis moeten vermeerderen.

Dit kan geschieden op de Ambachtsschool. Er zijn tal van Inlanders die van meening zijn, dat het werk van den Ambachtsman hem niet aantrekt, omdat het vernedert en het in geen vergelijk kan komen met de meer beschaafde functie van pryai, doch zulk eene beschouwing is geheel verkeerd.

Integendeel, de werkring van een goed ambachtsman is even eervol als die van welke functie ook.

Hij dient het algemeen belang als ieder ander, terwijl het bedrijf dikwijls zeer loonend is, wanneer dit door den werkgever wordt aanvaard.

De techniek wordt in alle landen van de wereld thans zeer hoog geschat.

De jongelieden, die op de Ambachtsschool in de techniek zijn opgeleid, zijn waardevoller dan zij, die elders hun kennis hebben opgedaan en het verdient daarom voor de Inlandsche ouders aanbeveling om kennis te nemen van de bepalingen en voorstellen der Ambachtsschool, die geheel aansluit aan de Inlandsche school Ite klasse.

Zooals bekend, leidt die school de Inlandsche jongelieden op voor timmerman en smid, doch de Directeur van Landbouw, Nijverheid en Handel kan, als dit noodzakelijk is, die opleiding ook uitstrekken tot andere ambachten.

De opleiding duurt 3 jaren. Het leerplan wordt vastgesteld door den Directeur van Landbouw, Handel en Nijverheid.

De leertaal is het Maleisch.

De nieuwe leerlingen worden toegelaten vóór den aanvang van den nieuwen cursus in de maand Januari, terwijl de leerlingen, afkomstig van andere ambachtsscholen, ook tusschentijds kunnen worden toegelaten.

De aanvraag tot toelating geschiedt aan het hoofd der school, 2 weken vóór den aanvang van den nieuwen cursus.

Voorwaarden tot toelating zijn:

- a. eindexamen van de Inlandsche school Ite klasse;
- b. leeftijd 14 tot 18 jaar;
- c. vaccinebewijs;
- d. geneeskundig certificaat.

Zij die met goed gevolg het eindexamen hebben afgelegd, ontvangen een diploma en ontvangen hulp en steun van de commissie van toezicht en van het hoofd der school bij het zoeken naar een passende betrekking.

Het schoolgeld bedraagt per leerling f 0.50 's maands.

De ouders of voogden der leerlingen zijn aansprakelijk voor de huisvesting, voeding en onderhoud van dezen, doch alle gereedschappen en leermiddelen komen voor rekening van den Lande.

Gewapend met een eind-diploma van de Ambachtsschool, is het zoeken naar eene betrekking niet moeilijk.

Noch bij spoorwegen, noch in fabrieken, slaat men de aangeboden diensten af.

En de loonen, hoewel niet hoog, zijn toch voldoende om er van te kunnen leven.

In het jaar 1919—1920 verlieten 22 Inlandsche jongelieden de Ambachtsschool te Soerabaya en ontvingen een loon van f 45 tot f 60 's maands.

Zij werden geplaatst bij de werkplaatsen als constructeur, monteur, bankwerker, draaier, timmerman, enz., terwijl de loonen bij ijver en plichtsbetrachting gewoonlijk wel worden verhoogd.

Er zijn dus tal van voorwaarden aanwezig, die den Inlander naar de functie van ambachtsman kunnen doen verlangen.

Het hoofd der ambachtsschool te Soerabaya stelt school en eigen persoon beschikbaar om inlichtingen te verstrekken aan allen, die hem daarom verzoeken. (Neratja 27 Februari 1921).

Installatie van den Regent van Brebes (Java).

Men schrijft daarover in de „Neratja“ van 19 Februari 1921, dat deze plechtigheid in tegenwoordigheid van de ambtenaren in de afdeling Brebes met opgewektheid werd gevierd, waartoe de aanwezigheid van de Srimpi's van Solo niet weinig bijdroeg.

Ook hadden er optochten plaats. Hoewel het zwaar regende en de kampongs onder water stonden, bleef het publiek niettemin in een goede stemming.

Toch was er iets wat hem hinderde, zegt de medewerker van het blad.

De slamatan, welke in de missigit werd gehouden, schonk hem de overtuiging, dat de jongere pryai's de alcohol daar invoerden.

In een gebouw, dat voor Mohamedaansche godsdienst oefeningen is ingericht, past noch de verboden alcohol noch de tabaksrook.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

De posterij in Ned.-Indië van weleer.

I.

Nu de posttarieven op brieven, gedrukten, enz. in Ned.-Indië zijn verhoogd, wordt over het postbeheer aldaar wederom meer gesproken dan vroeger, toen het beheer ook al aan een ernstige kritiek werd blootgesteld en het toch zijn best deed om de zaken zoo goed mogelijk te laten loopen.

In de „Perniagaan“ van 10 Februari 1921 wordt dit feit aangegrepen om er eens aan te herinneren, hoe de postregeling in werkelijkheid in vroegere tijden plaats had, daarbij in de veronderstelling verkeerende, dat de lezer het op prijs stelt de vroegere primitieve toestanden nog eens met de moderne betere te vergelijken.

Naarmate het aantal Europeanen in Ned.-Indië toenam, naar die mate werd, zegt de schrijver, de behoefte gevoeld om het postverkeer daarmee in overeenstemming te brengen en de snelheid van het brievenvervoer te bevorderen.

Die snelheid was destijds nog al gebrekkig.

Het bericht van de aanstelling van den heer Van Cloon tot Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië van

PIANOHANDEL

P. MOSTERT

Reinkenstraat 16 DEN HAAG

Vakkundig Stemmen en Repareeren
Gereedmaken voor de Tropen

THE PH. VAN OMMEREN
CORPORATION OF NEW-YORK
New York, San Francisco (Cal.),
42 Broadway. 64 Pinestreet.

belast zich met:

Expeditie :: Assurantie
Opslag van goederen, enz. enz.

Nadere inlichtingen worden gaarne
verstrekkt door 150

PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

..... Vereeniging voor
Correspondentie-Onderwijs
Goedgekeurd bij Kon. Besl. 25-10-1912

Een **uitstekende** gelegenheid voor hen, die in Indië wonen en studeeren willen, biedt de **Vereen. voor Corr. Onderwijs**

Technische Cursussen: Ambachts, Zeevaartonderw., Werktuigkunde, Electro-Techniek, Bouwkunde, Teekenakten.

Handelskursussen: Boekhouden, Handelscorrespondentie, Schoonschrijven, Stenografie.

Talen: Moderne-, Oude-, Handelstalen, (Spaansch, Maleisch, enz.)

Wiskunde, Opleiding Examen, Ambachten en Beroepen, enz.

Opleiding akten L.O. Wiskunde, Boekhouden, Talen, Teekenen, Landbouwkunde.

Opleiding akten M.O. Wiskunde (Kl en Kv), Boekhouden (Kxii), Talen (Fransch, Duitsch, Engelsch), Teekenen (Ma t/m Mk), Werktuigkunde (Kii), Zeevaartkunde (I), Schoonschrijven (N).

327

Honderden Geslaagden.

Adm.-Adres: Koninginneweg 177
AMSTERDAM - Tel. Z. 6560

MAISON H. SIMONS

Mantel- en Costuummagazijnen 189
HEULSTRAAT 13 naast „Boeatan“
— en **NOORDEINDE 17a.** —

zijn steeds voorzien van het
NIEUWSTE op het gebied van
DAMESKLEEDING

Goede pasvormen. Solide Stoffen. Billijke prijzen.

Adverteeren doet verkoopen

WISBRUN & LIFFMANN
Veenestraat 35-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELN.

MAISON VAN RIJN Meer malen BEKROOND
 CUISINIERS
 Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
 Dejeuners, Diners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
 Varié, Mayonnaises, Salade's, Koude en
 Warme Schotels, enz. enz.
 Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Diners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd :-

Diners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen	Diners à f 1.12 Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Diners à f 1.70 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch. Visch of gevogelte Compôte Toespijs
---	--	---

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
 verkrijgbaar voor 24 Diners tegen Gereduceerde Prijzen.
 24 diners à f 1.- f 23.- 24 diners à f 1.70 f 39.-
 24 porties soep . . f 5.-
 Speciaal Gesoigneerde DINERS met uitgebreid MENU
 f 2.50 p. couvert.
 Menu op aanvraag verkrijgbaar.
 Verzoekte bussen te weigeren met verbroken contrôle-sluiting.

mede over onderhoud en aanleg van wegen, zoowel als de technische als de economische zijde van de zaak en wel in hoofdzaak over hetgeen het laatste tiental jaren daaromtrent heeft geleerd. — De hr. C. C. F. W. le... leider der opnemingen van den wegenaanleg in de... bezittingen, beschrijft den aangelegden weg, welke... voornaamste plaatsen verbindt in de bestuursafdeeling... (residentie Timor en Onderh.); ter verduidelijking... kaartje. — De directeur van den woningdienst te... J. J. G. R. Rijkert, publiceert een verslag van zijn... reis naar Singapore. Behandeld worden: inrichting... bestuurs-, wegen-, rioleering, vuilverwijdering, be... wassing, wansch-, bad- en privaatinrichtingen, woontoe... den, regeling van het verkeer, slachthuizen, pasars en... bestuursbedrijven.

Blaadje van de Centrale Kas.
 Het Nr. van 15 April bevat een artikel van C. K., getiteld: **Afdeelingbanken en de Nederlandsch-Indische jaar... Bedoeling hiervan is de aandacht van de Afdeeling... te vestigen op de Tweede N.-I. Jaarbeurs, welke van... tot en met 9 Oct. a.s. te Bandoeng zal worden ge... Dat de afdeelingbanken door hare speciale positie... uitstek in de gelegenheid zijn tot deelname in de Jaar... aan te moedigen en ook de aangevoerde lichamen zijn... daarbij financieelen steun te verleenen, behoeft niet... te worden aangetoond. Van de Eerste Jaarbeurs is... der Indische nijverheid veel te weinig voordeel ge... — Verder eenige mededeelingen over organisatie... werkwijze eener bloeiende inlandsche vereeniging (naam... plaats worden niet vermeld), waarvan het doel is woeker... vestiging, versiering van het solidariteitsgevoel onder... leden en vermeerdering van het vereenigingskapitaal.**

Indië. Geïllustreerd weekblad.
 Inhoud van afl. 12. Huwelijksgebruiken in Indië, door... (vervolg). — Met de Jan Pieterszoon Coen naar Indië... en onze directeur H. F. Wagenaar Reisinger. — Van huis... hof, door M. E. Reitsma-Brutel de la Rivière (ver... — Herinneringen aan Kangean (vervolg), door C. O... der Plas. — Een eerezaak. Karakterspel in drie bedrij... door T. Brondgeest (vervolg). — Politieele maatre... (vervolg).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.
 No. 46 bevat de volgende oorspronkelijke bijdragen. Het... verband van thee, door C. M. Hamaker. — Zestig jaren... landbouwproeven te Rothamsted, door V. — De Deli-Plan... vereeniging jegens landbouw-kolonisatie, door Dr. R... — Een en ander over den landbouw in Amerika... (vervolg), door C. W. B. — In de rubrieken cultuur- en... landbouwberichten uit andere bladen o.m. De wereldpro... van rubber. — De positie der verschillende nationa... in de Delische cultures. — Is bezuiniging noodza...? door J. P. Metman.

Natuurkundig Tijdschrift voor Ned.-Indië.
 Inhoud van afl. 3, deel 80. Aardbevingen in den Archi... in 1919, door Dr. S. W. Visser. — L'éruption du gon... Galoungoung en Juillet 1918, par B. G. Escher. —... conditions on the principal air routes in the East... Archipelago, by Dr. C. Braak. — De Piek van Ter... door Dr. G. L. L. Kemmerling. — Uittreksel uit de... uitreksel der vergaderingen van de Kon. Natuurk. Vereeni... gedurende 1920.

Indisch Militair Tijdschrift.
 No. 5 van jaarg. 1921. Politiek en landverdediging, door... N. V. — Berichtenwisseling te velde (slot), door P. J... — De overval van een Engelsche rijdende bat... bij Néry, door L. — De geneeskundige dienst bij het... Engelsche leger aan het Westfront met daaraan vast te... beschouwingen, door A. Hasskarl M. denbach... — De verpleging van het Duitsche leger meer in het... in de eerste oorlogsjaren, door A. M. W. Renesse.

Locale Belangen.
 In de afl. van 1 Mei schrijft de hr. J. F. H. A. Later een... artikel „De gemeenten Batavia en Meester“, waarin hij de... mogelijkheid betoogt van samenvoeging dezer beide ge... — In een afzonderlijke bijlage (Mededeeling No. 43) is opge... het praec-advies, uitgebracht voor het elfde decen... congres, te houden op 14—16 Mei te Soerabaja, door D. J. A. Westerveld over: De taak der locale ressorten... aanzien van het marktwezen en de daarbij op den voor... tredende beginselen.

De Reflector.
 Het Nr. van 14 Mei een artikel over de aardewerk-Indus... te Depok. De voortbrengselen van het aardewerk-be... in den Oost-Indischen Archipel zijn, op enkele uitzon... na, niet geschikt om bewondering te wekken. In... algemeen kan worden gezegd, dat potten en andere

aardewerk-artikelen noch door vorm, noch door kleur of versiering uitmuiten. Daarbij zijn ze als regel bijzonder onsterk en een kleine onhandigheid is al dadelijk oorzaak, dat die voortbrengselen barsten of breken. Een uitzondering mag echter worden gemaakt met de aardewerk-industrie in Depok, waar ze een heel aardige vlucht heeft genomen; de foto's die de Reflector in staat is aan zijne lezers te ver... toonen, zijn daar wel een bewijs van. Die foto's en de be... schrijving, geven een kijk op een bedrijf, dat bij velen nog onvoldoende bekend is en toch wordt er te Depok zoo ijverig gearbeid aan de vervaardiging van artikelen, die in het huishoudelijk gebruik zulk eene belangrijke rol vervullen, terwijl daarnaast producten worden gemaakt, die meer voor sieraad voor de Europeesche en andere woningen kunnen dienen. De vakkennis van de bedrijfsleiders heeft in deze eenvoudige sympathieke nijverheid van oorspronkelijk inlandsche kunst resultaten geleverd, ieders belangstelling waardig.

Regeerkunst.
 De Ind. Regeering heeft een circulaire uitgevaardigd, dat de woorden inlanders en inlandsche met een hoofdletter moeten worden geschreven, waarmede in de Ind. pers een beetje de spot wordt gedreven. Zoo schrijft de Reflector onder het opschrift „Regeerkunst“ het navolgende. De heer Fock is met veel krantengejuich verwelkomd als de regeer... der, welke Indië noodig had, als de man, die met vaste hand een eind zou maken aan allerlei misstanden en onge... rechtigheden..... En inderdaad, dat gejuich vol profetie had alle reden van bestaan, want blijkens een pas aan de hooge autoriteiten gezonden rondschriften is de nieuwe landvoogd aan 't ingrijpen getogen. Hij heeft ni. verordi... neerd, dat de woorden „inlander“ en „inlandsch“ niet meer met een kleine i geschreven mogen worden, maar gebruik gemaakt moet worden van de hoofdletter I. Hoofdletters zijn trouwens voor doeleinden als dit gemaakt. Het woord „inlandsch“ met een kleine i is een doodgewoon adjectief, dat met een hoofdletter demonstreert het rassonderscheid. En goede regeerkunst brengt immers mee, dat rassonderscheid in de gaten te houden? Stel je nu eens voor, dat in die circulaire had gestaan, dat wel de kleine i ge... hruikt mocht worden, mits vooral het puntje er op niet vergeten werd. Zou dat niet een volslagen regeeromacht hebben getoond?

Goddank, Indië kan ruhig sein. Met zijn sterke vlakke Bandoeng en zijn zelfs op hoofdletters acht gevende Regeering.

De Indische Mercur.
 Inhoud van No. 25. Oogsteijfers van Cuba, door Dr. H. C. Prinsen Geerlig. — Bemestingsproeven in den proeftuin (verslag over het jaar 1920), besproken door Dr. A. W. K. de Jong. — De aardolievelden in Djambi. — De rubbercrisis. — De crisis in den landbouw in Suriname. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verslagen van maatschappijen, enz.

Eigen Haard.
 De hr. J. F. C. Nienhuis schrijft in het Nr. van 25 dezer over gevangenisarbeid in Ned.-Indië, speciaal in de centrale gevangenis te Cheribon. Door de daardaar aangebrachte machinale weverij is — zegt schr. — Ned.-Indië een textielbedrijf rijk geworden, dat, voorzien van de nieuwste op dit gebied bestaande machines, terecht de bewondering opwekt van iederen deskundigen en niet-deskundigen bezoeker.

Dit textielbedrijf is niet plotseling uit de lucht komen vallen! Reeds in 1911 is in de gevangenis te Batavia (Glodok) een aanvang gemaakt met het nemen van proeven, om na te gaan of het mogelijk zou zijn ook het weven in Indië als gevangenisarbeid in te voeren. Hiervoor werd in 1911 een vakkundige (de heer G. Dalenoord) uit Nederland uitgezonden voor het geven van onderricht in het weven aan de gevangenen. Met handweefgetouwen begonnen, werden die proeven gaandeweg uitgebreid tot het weven op machinale getouwen.

De hiermede verkregen resultaten waren van dien aard, dat in 1913 door de Indische Regeering werd besloten tot definitieve invoering van het machinaal weven als gevangenisarbeid; aanvankelijk slechts met een 60-tal weefgetouwen, doch overigens met een zoodanigen opzet, dat uitbreiding van het aantal elk oogenblik mogelijk was.

In het laatste van 1913 werd bij een firma in Enschedé het benodigde voor de installatie van een textielbedrijf besteld, terwijl tevens werd besloten dit bedrijf in de toen reeds in aanbouw zijnde nieuwe centrale gevangenis te Cheribon onder te brengen. Later werden de benodigde stoommachine en stoomketel bij Gebrs. Stork en Co. te Hengelo besteld en is thans het geheele bedrijf in elkaar gezet en kan de weverij in de geheele behoefte aan stoffage voor de kleding der gevangenen voorzien.

Voorloopig zal de weverij zich moeten bepalen tot hetgeen geweven zal moeten worden voor het kleeden van ongeveer 3000 gevangenen en 1000 man personeel.

GRAND HOTEL COOMANS
 ROTTERDAM - HOOFDSTEEG
 Hotel bevat 250 Kamers met stroomend koud en warm water; 30 Kamers met Badkamers verbonden.
 Logies met Ontbijt vanaf f 3.25 per persoon.
 De aandacht wordt gevestigd op de moderne Tearoom, uitkomend aan den Houttuin en op het daarachter gelegen luxe ingericht Restaurant BRISTOL.
 De Directeur H. HOLTHAUSEN

Restaurant SAUR, den Haag
 Lange Houtstraat, hoek Voorhout.
 Tel. Nos. H. 5045 en H. 5046.
 Dejeuners, Diners, Soupers
 Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

Grand Hotel Restaurant
 „Central“
 In alle Kamers warm en koud water
 De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
 geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
 Afternoon-Tea-Concerten
 door het ensemble
 WILLY HONSBEEK & A

N.V. Brood- en Beschuitfabriek
 „DE OUDE VETTE HEN“
 DEN HAAG
 bij het Stadhuis
 Alle soorten Brood, Beschuit, Banket, enz.
 Lunchroom - Tea-Concert
 Tel. Interc. H 447.

Hotel de Bellevue
 Bezuidenhout 15
 's-GRAVENHAGE

ZUID-HOLLANDSCHE BIERBROUWERIJ
 DEN HAAG
 Bijkantoren te AMSTERDAM, BANDOENG, BATAVIA, SOERABAYA, BOMBAY, BRUSSEL, LONDEN, PARIJS

Vraagt de alom bekende
Z. H. B. Bieren

Fabriek van 144 FORNUIZEN
 met toebehooren voor Hotels, Restaurants, Gestichten, enz.
P. J. MEIS & ZON Wassenaarsche straat 1, 3, 5, SCHEVENINGEN
 Teler. Interc. 654

Nederlandsch Indische Escompto Maatschappij

Opgericht in 1857

Kapitaal f 50.000.000.—
 waarvan geplaatst en
 volgestort f 47.000.000.—
 Reserve f 11.000.000.—

Hoofdkantoor te BATAVIA.

Agentschappen in de voornaamste plaatsen van
 Nederlandsch-Indië, te AMSTERDAM en te
 'S-GRAVENHAGE,
 Prins Hendrikplein 14.

Het Agentschap te 's-GRAVENHAGE
 belast zich met alle Bankzaken, alsmede
 met aan- en verkoop van Effecten.
 Neemt gelden à deposito en in rekening-
 courant tegen rentevergoeding.

Safe-Deposit.

Open en Gesloten Bewaarneming.

Rotterdamsche Bankvereniging

Kapitaal en Reserven f 105.000.000.—

(t. w. : kap. f 75.000.000.— en reserve f 30.000.000.—)

ROTTERDAM AMSTERDAM 'S-GRAVENHAGE

Boompjes	Rokin	Mauritskade
Coolsingel	Zaandam	Bezuidenhout
Delfshaven		Kneuterdijk
Feijenoord		Naaldwijk
Schiedam		Rijswijk
Vlaardingen		Scheveningen

Handelscredieten.

Voorschotten in rekening-Courant.

Deposito's.

Cheque-Rekeningen met reuts-vergoeding.

Gelogenheid tot open en gesloten bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT.

Nationale Bankvereniging

Kapitaal en Reserven f 7.200.000.—

Hoofddirectie en Centrale Administratie te Utrecht.

Alkmaar	Geldermalsen	Purmerend
Alphen a/d Rijn	Gouda	Schagen
Amersfoort	Gorinchem	Schoonhoven
Apeldoorn	Groenlo	Sliedrecht
Arnhem	Groningen	Sneek
Assen	Haarlem	Stadskanaal
Barneveld	Harlingen	Terneuzen
Bodegraven	Heerenveen	Tholen
Borelio	Helder (den)	Tiel
Boskoop	Hengelo (O.)	Uithoorn
Coeyorden	Hoogeveen	Utrecht
Culemborg	Hoogeveen	Veenendaal
Delft	Hulst	Vlissingen
Den Burg (Texel)	Katwijk	Wildervank
Deventer	Leeuwarden	Woerden
Doetinchem	Leiden	IJmuiden
Dokkum	Lochem	Zeist
Dordrecht	Meppel	Zierikzee
Drachten	Middelburg	Zutphen
Ede	Nijmegen	Zwijndrecht
Franeker	Oostburg	

DISCONTEEREN EN INCASSEEREN
 WISSELS OP BINNEN- EN BUITENLAND

Commanditaire Bankvereniging VISSER & Co.,

Noordeinde 167 DEN HAAG Tel. H. 6831

Verricht alle Bankzaken

Administratie van Vermogens

Hypotheeken Assurantiën Spaarkassen

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Passer Pisang.

Verlaagde Indische Tarieven met Aandeel in de Winst.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. v. E. H.

Tot zoover de hr. Nienhuis, die meer in bijzonderheden treedt over een inrichting, welke getuigenis aflegt van het ernstig streven van de Indische Regeering om van de werkkrachten der veroordeelden een zoo nuttig mogelijk gebruik te maken.

De Aarde en haar Volken.

In het Juni-Nr. het vervolg van „Een reis door Java”, door Mulié; een interessant verhaal, met even interessante afbeeldingen. — Verder een aan het Soer. Handelsblad ontleende beschrijving van „De ommeegang van den nieuwen Sultan van Djokjakarta.”

Inlandsche en niet-inlandsche nijverheid (slot). (Tijdschrift voor Economische Geographie, 15 Juni 1921).

De invloed van factoren buiten het menselijk organisme bij het optreden en de verbreiding van infectieziekten in de tropen. Rede, uitgesproken ter aanvaarding van het hoogleeraarsambt in de tropische hygiëne aan de Rijks Universiteit te Leiden op Zaterdag den 11den Juni 1921, door P. C. Flu (Groningen-Den Haag, J. B. Wolters).

Nova Guinea. Uitkomsten der Nederlandsche Nieuw-Guinea-expeditie in 1912 en 1913 onder leiding van A. Franssen Herderschee. Deel XIII. Zoölogie, afl. 3. (Beschrijving van keversoorten, door H. Gebien, Duitsche tekst (Leiden, E. J. Brill).

Naar aanleiding van de nieuwe standplaats Soerakarta, door M. Timmers (eerste gedeelte van een geschiedkundig overzicht van het Mataramsche rijk). (Berichten St. Claverbond, Juni 1921).

Bij de koppensnellers in Borneo (met ill.). (De Katholieke Missiën, Juni 1921).

Het Java-Instituut. — De levensstandaard in Indië. — Ethische politiek. — Jong-Java. (Hindia Poetra, Juni 1921).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 19 (met aan het slot een opgave van in Indië verschijnende bladen, waaruit het overzicht wordt samengesteld). (Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur, 14 Mei 1921).

Over de cultuur van oliehoudende zaden en de olie-industrie in Ned. Oost-Indië (voorzetting). (Oliën en vetten, 9 Juni 1921).

L'art houldhique, par Henri Focillon. Illustré de vingt-quatre planches hors texte. (Paris, H. Laurens).

Verslag betreffende den dienst van het stoomwezen in Ned.-Indië over de jaren 1915 t. m. 1919. (Weltevreden, N. V. Uitgevers Mij. „Papyrus”).

The future of the Netherlands Indian fair, by B. J. Krol. — Oilpalm concerns as paying propositions. — The Surinam gold industry (Holland's Import and Export Trader, 20 June 1921).

Onze koloniale landbouw. Twaalf populaire handboekjes over Ned.-Indische landbouwproducten, onder redactie van Dr. J. Dekker. No. VI. De thee-cultuur, door Dr. J. J. D. Deuss. 3e druk. (Haarlem, H. D. Tjeenk Willink en Zoon).

Suriname.

In ons nummer van 16 Juni deelden wij het denkbeeld mede van een Surinaamsch planter over de wijze, waarop de Nederlandsche Regeering hulp zou kunnen verlenen ter verlichting van de crisis, waarin de koloniale landbouw verkeert ten gevolge van den lagen marktprijs van cacao en koffie. Dat denkbeeld was, dat de Regeering een stoomschip zou charteren om de in de kolonie opgehoopte landbouwproducten af te halen tegen een matige vrucht. Kon er een schip met koelruimte gekozen worden dan zouden er ook vruchten uitgevoerd kunnen worden, mits de aankomst van het schip bijtijds in de kolonie bekend gemaakt werd.

Sedert vernamen wij uit particuliere brieven, dat er in Britsch-Guiana honderden menschen tevergeefs trachten passage te krijgen naar Madera en Engeland. Was het evenbedoelde schip geschikt om passagiers te vervoeren, dan zou de terugreis uit Suriname zóó kunnen geregeld worden, dat Demerary, Madera en een haven in Engeland werden aangedaan. Op die wijze zou een deel der kosten van het charteren goedge maakt kunnen worden.

Zou de Minister van Koloniën dit denkbeeld niet ten spoedigste kunnen onderzoeken? Maar in 's hemels naam niet door een commissie, want er is geen tijd te verliezen.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

Ook worde de vraag, of zulk een daad strijdig is met de eene of andere staathuishoudkundige theorie, voorbijgegaan. A la guerre comme à la guerre. Er is immers nog nergens vrede!

In het juist verschenen jaarverslag van de „Vereniging voor Handel en Nijverheid in Suriname”, dat den titel draagt „De Economische toestand van Suriname in 1920”, lezen wij o.m.:

„De productie van Liberia-koffie wijst in 1920 op een flinke toeneming. Zij bedroeg 17.053 balen volgens het officieel cijfer, dat echter te laag is, daar de plantages alleen reeds produceerden 17.416 balen, waarbij nog ongeveer duizend balen komt van den kleinen landbouw. Dat de uitvoer slechts tien duizend balen ongeveer bedroeg (nog niet een derde van het jaar te voren) wordt verklaard door het feit, dat in 1919 een groote opgestapelde voorraad van 1918 werd uitgevoerd. De oogst van 1920 is slechts ten deele uitgevoerd, in verband met de prijsdaling en de nagenoeg onverkooptbaarheid van het product.

Liberia-koffie is in Nederland minder gewild, doch vond in vroeger jaren gereeden afzet in de Midden Rijken en de Scandinavische landen, waar zij als mélange werd gebruikt. De afzet was den laatsten tijd gestremd, terwijl in Nederland buitengewone moeilijkheden werden ondervonden om koopers te vinden.

In den aanvang van het jaar stond koffie genoteerd op f 1.05 per K.G., terwijl aan het eind van het jaar de prijs bedroeg f 0.40.

Van de uitgevoerde koffie ging twee derden naar Nederland.

Op de koffiecultuur waren groote verwachtingen gebouwd. Uit cultuuroogpunt is zij ongetwijfeld een succes. De geweldige prijsdaling was echter een leelijke streep door de rekening van menige onderneming.

Hoewel de productie van sinaasappelen de eigen consumptie ver overtrof, vond geen uitvoer plaats. De plantage La Liberté had een oogst van ruim een half miljoen vruchten, die echter meerendeels aan de boomen bleven rotten. Nu het scheepvaartverkeer hersteld is, wordt de mogelijkheid van uitvoer opnieuw onder de oogen gezien. Eenigszins vooruitlopend op het verslag van 1921, kan worden medegedeeld, dat met succes in het begin van dit jaar kleine proefzendingen van sinaasappelen plaats vonden naar naburige West-Indische koloniën. Men beweert, dat het ook mogelijk is de vruchten naar Europa te verschepen zonder koelinrichtingen, indien zij naar eisch worden verpakt. In den laatsten tijd is men begonnen met de bereiding van wijn uit het sap der vruchten.”

„Suriname” van 20 Mei schrijft:

„Eenige jaren geleden werd beweerd, dat er tin in Demerary gevonden was, maar niemand scheen aan dit bericht geloof te hechten.”

De „Daily Argosy” weet te vertellen, dat volgens tin in de nabijheid van Georgetown voorkomen.

Mr. Stone was de man, die naar Afrika gezonden werd om een onderzoek naar het voorkomen van tin te doen. Hij vond dit metaal in Noord-Nigeria ongeveer 21 jaar geleden. Mr. Stone heeft een 25-jarige ervaring op metalurgisch gebied en zijn oordeel mag wel als dat van een man van kennis beschouwd worden. Hij kwam in Demerary hoofdzakelijk voor de goud-industrie. Van 1918—1920, terwijl hij voor goud exploreerde, ontdekte hij aanwijzingen, dat er in de Potaro- en het Konawaruk-district tin, platina en koper aanwezig zijn. Hij merkte op, dat deze metaalbedden zich voortzetten tot Brazilië.

Mr. Stone beweerde, dat een mijnbouwkundige, die met hem in Afrika gewerkt had, en zich op dit oogenblik in Demerary bevindt, dezelfde meening is toegeedaan.

Op de vraag of deze metalen met voordeel ont-

Bank-Associatie

Wertheim & Gompertz 1834 en Gredietvereniging 1853.

ALLE BANKZAKEN.

Kapitaal en Reserves f 19.500.000.— 25 Kantoren

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
DORP, LISSE, PURMEREND
IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.—

GENEESKUNDIG ONDERZOEK

vóór het

HUWELIJK

Voorstanders hiervan, op het punt van trouwen, kunnen op kiesche wijze hun doel bereiken door als bruidsgeschenk aan te bieden een polis der

NILLMIJ 1859

Jaarpremie voor f 5000.- uit te keeren op 65 jaar, of eerder bij overlijden, voor 'n 25-jarige f 106.50

's GRAVENHAGE, Oranjestr. 13, Tel. H 3334
Hoofdinspecteur Veenestr. 1, Tel. H. 1389.

AMSTERDAM, Weteringschans 100, Tel. Z 8793

M. VISSER,

voorh. A. J. ROEBARD.

Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470.

Fabriek en Magazijn van Goupen-, Zilveren en Diamantwerken
REPARATIE-INRICHTING.

Naamlooze Vennootschap
L. P. Smulders'
Meubelfabriek

Tolbrugstraat 11
BREDA

Behangerijen
Stoffeerderijen

**TAPIJTEN EN
GORDIJNEN**

Adverteeren doet verkoopen.

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

LEIDEN - HOLLAND

Blikgroenten
Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog, Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

pel plaats vond. Om die zooveel mogelijk te voorkomen, moest tijdig voor opruiming worden zorg gedragen.

De emigratie, welke vooral naar Cuba en Santo Domingo bleef aanhouden, bedreigde inz. het z.g. groot landbouwbedrijf, terwijl ook in verschillende takken van industrie het gebrek aan werkvolk werd gevoeld.

Op de Bovenwindsche eilanden was de toestand niet veel beter, in het bijzonder voor de eilanden St. Martin en St. Eustatius, mede een gevolg van de sterke daling der katoenprijzen.

Gunstig zijn de berichten omtrent het scheepvaartverkeer, de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, de scheepsbouwerij en de fosfaatindustrie.

„De Mijmaatschappij Curaçao vond voor haar product steeds een afzetgebied in Europa. Door gebrek aan werkvolk was de maatschappij niet altijd in staat den voorgenomen uitvoer te doen plaats vinden.”

Omtrent de havenverbetering lezen wij: „Een afgeheele definitieve beslissing op het voorstel betrekking hebbende op de te treffen maatregelen in het belang van de ontwikkeling van het havenbedrijf is nog niet genomen, evenmin ten aanzien van een afdoende verbetering in de zoo gebrekkige communicatie tusschen het hoofdeiland en de Bovenwindsche eilanden.”

„Met de uitvoering der plannen ter economische verheffing van de kolonie zal, naar vertrouwd wordt, spoedig een aanvang kunnen worden gemaakt.”

„Gedurende 1920 ondervond de Eerste Sisal Cultuur maatschappij belangrijke tegenstand. De ontvezeling moest als een gevolg van de droogte worden gestaakt, en ten laatste moest, wegens gebrek aan bedrijfskapitaal, het geheele werk op de onderneming worden stop gezet.

De Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen te St. Eustatius, welke voor de Statiaansche bevolking van belang moet worden geacht, zal, om haar bedrijf te kunnen voortzetten, van gouvernementswege worden ondersteund.

De hoedenvlechtindustrie kan aan de vrouwelijke bevolking een bestaanmiddel opleveren. Gaandeweg blijkt, dat die industrie zich zal moeten ontwikkelen op coöperatieve grondslag.

Het aandeel uitgevoerde hoeden bedroeg 127,056 dozijn ter waarde van f 700.952 in 1920 tegen 149,432 dozijn ter waarde van f 628,703 in 1919.

De vereeniging Huisvlijt mocht op zeer bevredigende resultaten wijzen. Een ruilhandel werd met de Vereeniging Huisarbeid te Paramaribo geopend, betrekkingen werden aangeknoopt met de Vereeniging Tesselschade in het moederland, terwijl reeds om een inzending voor de Jaarbeurs in 1921 werd verzocht. De financiële toestand der vereeniging kan gunstig worden genoemd. Gemiddeld werd voor f 1100 's maands omgezet.

Het Albertinapark kon zich ook in het afgelopen zittingsjaar in een druk vreemdelingenbezoek verheugen; de afzet van de opgemaakte, in hoofdzaak ingevoerde, veeren, neemt toe.

De toestand van het bankwezen was nog niet bevredigend. Immers niet alleen werkte de vrij belangrijke subsidie, welke het moederland aan onze kolonie moest geven, mede om den koers van den Nederlandschen gulden sterk te doen dalen, maar ook de algemeene teruggang van alle valuta's droeg het zijne daartoe bij.

„De watervoorziening baarde wederom veel zorgen aan het bestuur. Gelukkig brachten de regens, welke vooral in het laatste gedeelte van Maart en in de eerste helft van April vielen, in den toestand eene verandering ten goede. Hier en daar op Curaçao, waar men dammen heeft, gaf de regen zelfs weer moed aan de planters om opnieuw rankvruchten, mais en feterita aan te planten.

Nu de aangevraagde mijningenieur binnenkort zal arriveeren, zal de waterquaestie, naar gehoopt wordt, eindelijk deugdelijk onder de oogen kunnen worden gezien.

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN

Eigen kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONG-KONG, SOERABAYA, KOBE en SAN FRANCISCO.

Geregelde stoomvaartdiensten tusschen Nederlandsch-Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN

(Onder Directie der Java-China-Japan Lijn).
Maandelijksche dienst tusschen Ned.-Indië en San Francisco.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON

GROENMARKT 27

TELEPHOON No. 2512

□ □ DRUGERIJEN □ □ CHEMICALIËN □ □
□ DEPOT DER MEEST BEKENDEN BINNEN-
□ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

De kolonie bleef ook gedurende het verlopen zittingsjaar voor rampen gespaard en rust en orde werden niet, althans niet noemenswaard (sic) verstoord.

De gezondheidstoestand was over het algemeen verre van bevredigend. Influenza en buikaandoeningen deden zich allerwege voor.

Een heftige dysenterie-epidemie werd in October a. p. op het eiland St. Eustatius geconstateerd, welke vele slachtoffers maakte. Een mazelien-epidemie brak op de Benedenwindsche eilanden uit van Juni — November a. p., terwijl vele gevallen van scheurbuik, vooral op Aruba en Bonaire, voorkwamen.

De verhouding tusschen onze kolonie en de omringende republieken was gelukkig steeds vriendschappelijk. Van 7—20 April verbleef het hoofdeiland der kolonie in Venezuela, gevolg gevende aan de zeer gewaardeerde uitnodiging van de regering der republiek om Caracas te bezoeken. Uit de handlen zal het u, mijne heeren, gebleken zijn tot welke manifestaties van vriendschap, gulle sympathie en cordialiteit het bezoek geleid heeft en welke hooge onderscheiding en eer aan den gouverneur van de zijde van de beide presidenten te beurt is gevallen. De ontvangst was in een woord schitterend.

Over de reorganisatie van het politiewezen wordt nog steeds met het opperbestuur overleg gevoerd. Naar geleidelijke ontwikkeling van onderwijs aansluitende bij de plaatselijke omstandigheden werd opnieuw gestreefd.

De daartoe in October 1919 ingediende ontwerpverordening moest in verband met de wijziging van artikel 180 van het Regeeringsreglement worden teruggenomen, teneinde het beginsel van „bekostiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs” in een nieuwe verordening uit te werken, welke verordening Uwen Raad eerlang zal worden aangeboden.

In afwachting daarvan zijn wijzigingen van de vigerende onderwijsverordening voorgesteld. Aan de ontwikkeling van het voortgezet en het vakonderwijs wordt de noodige aandacht geschonken. Een ontwerp-verordening tot regeling van het ambachtsonderwijs volgens het leerlingstelsel werd reeds ingediend.

Waar dit, zonder het peil van het onderwijs te schaden, geschieden kan, zal getracht worden door samenvoeging van kleine scholen tot vermindering der uitgaven te komen.

De uitkomsten van het onderwijs leden op de Benedenwindsche eilanden in niet geringe mate door het heerschen van de langdurige mazelien-epidemie, in het algemeen ook door een tekort aan personeel.

Deze belangwekkende beschouwingen eindigde de Gouverneur met een aantal ontwerp-verordeningen in uitzicht te stellen, waaronder de herziening der ambtenaren-bezoldiging bovenaan staat.

Aan het slot van zijne rede vermeldde de Gouverneur, dat hij tot zijn leedwezen door bijzondere omstandigheden genoopt was, binnenkort zijn ambt neer te leggen.

De Begrooting.

De ontwerp-begrooting voor 1922 is weer veel te laat ingediend, n.l. 14 April 1921, d.i. meer dan een maand na den voorgeschreven tijd. Verleden jaar, toen het ontwerp 8 dagen eerder uitkwam, heeft de Koloniale Raad nog kunnen meewerken om vóór de opening der nieuwe zitting gereed te zijn. Ditmaal viel daaraan niet te denken. Eerst 27 Mei is het Voorloopig Verslag verschenen. Volkomen ongrondwettig, naar ons dunkt. De oude Raad moet de begrooting behandelen, niet de nieuwe, met den 2den Dinsdag van Mei optredende. Wij hebben ook niets vernomen van de wijziging van het Regeeringsreglement, door den Gouverneur verleden jaar in uitzicht gesteld op dit punt.

De salarisherziening.

Het bestuursontwerp is verschenen. Ook reeds een adres aan den Kolonialen Raad van de A.A.V., dat ons werd toegezonden. Daarin wordt o.a. gewraakt de onderscheiding in gezinshoofden en niet-gezinshoofden, omdat de dienstprestatie gelijk is.

KUNSTINSTITUUT

De Scheveningsche Muziekschool

Dir. JOSEPHINE WINTER

Keizerstraat 23 - Scheveningen

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
 Salon de Rafrâchissements 185
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
 AMSTERDAM.
PASSAGIERSDIENST
 van Amsterdam via Southampton, Port-Saïd naar
 SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA.

Dans-Instituut
WEIJNE
 vroeger Den Haag
THANS
ROTTERDAM
 21 Jonker Fransstraat 21
 Aanvang van de privaattlessen 12 September a.s., direct na zijn terugkeer uit Engeland, Frankrijk en Duitschland.
 Aanvang van den nieuwen cursus 17 October a.s.
 Prospectus op aanvraag.

kwam tot de taak van het Britsche wereldrijk in de groote samenleving der volken, bereikte hij 't speciale onderwerp, waarvoor de premiers uit de dominions en de vertegenwoordiging van Britsch Indië samen geroepen zijn. Hij typerde den ommekeer, welke de laatste jaren in de verhouding van de samenstellende deelen van 't Rijk hebben gebracht, goed in deze woorden: „Er was een tijd dat Downingstreet het Rijk beheerschte; heden beheerscht het Rijk Downingstreet.”

De samenstellende deelen zijn ook naar buiten meer dan Britsche koloniën geworden. Ter erkenning van de diensten in den oorlog bewezen, heeft de gansche wereld hen als zelfbesturende leden in de volkengemeenschap aanvaard. In 't groote Britsche gemeenebest zijn zij gelijkgerichte deelgenooten met het Vereenigde Koninkrijk. De openbaring van de realiteit van het Britsche Rijk geeft aan de wereldgeschiedenis een veranderde richting.

Lloyd George heeft erkend, hoe ook bij den overwinnaar 't bewustzijn bestaat, dat de marge tusschen overwinning en nederlaag heel smal is geweest, zonder de hulp van de 2.000.000 man der overzeesche Britsche landen, had alles ten nadeele der entente kunnen zijn beslist vóór de tusschenkomst van N. Amerika. Op de rechten in die erkenning gelaten is nu voort te bouwen.

Het Britsche Rijk levert in zijn organisatie zelf een hoopvol voorbeeld van hetgeen voor de wereldorde te verwachten is, en het kent zich een taak toe als behoudende, vaste kern in het zoo zeer ontwrichte wereldgestel.

Het is niet zoozeer dat 't Rijk menschen van vele rassen, talen, gebruiken en godsdiensten in zich vereenigt binnen één regeeringsstelsel, aldus Lloyd George, ook andere rijken hebben dit gedaan. Maar 't Britsche Rijk verschilt van die alle in één belangrijk opzicht. Het berust niet op macht, maar op welgezindheid en op wederzijdsch begripen. Het beginsel waardoor het verbonden is, is de vrijheid. Waar dat beginsel tot dusver nog niet is toegepast, wordt het geleidelijk in het gebouw ingevoegd.

Worden de besprekingen op dezen grondslag ingezet, dan zullen zij, vreezen wij, spoedig doen gevoelen, hoe moeilijk 't is houvast te krijgen voor een zoodanige verhouding der deelen van 't Rijk onderling, dat daaruit inderdaad hoop en geloof te putten is voor een zich herstellend evenwicht in de wereld-chaos.

De vrijheid b.v., die Britsch Indië wil voor gelijke berechtiging zijner naar Canada, Kenia, Zuid-Afrika, Australië verhuisde onderdanen, met de daar inheemsche blanken, gaat in tegen de vrijheid, die deze landen willen hebben om uit te sluiten wie zij zelf verliezen. De vrijheid van de inheemsche, oorspronkelijke bevolking van al de genoemde overzeesche gebieden, is weer iets geheel anders dan de politieke vrijheid der besturen en regeeringen der gebieden, iets geheel anders niet alleen, maar gaat daar zelfs lijnrecht tegen in. Al staat Ierland buiten 't kader der conferentie te behandelen punten, het kan toch mede dienst doen om de groote moeilijkheid te illustreeren, gelegen in het verwezenlijken van een zoo mooi klinkende, en, laat ons aannemen ook zoo mooi bedoelde, stelling, als: „welgezindheid en wederzijdsch begripen.”

Bij groote en kleine oneenigheden acht elke partij zich zelf welgeëind, doch wil de tegenpartij haar eigen belang niet begripen. Waar de Britsche premier nitspreekt, dat de onderlinge verhoudingen in 't Britsche Rijk op welgezindheid en wederzijdsch begripen steunen, moet hij veel belangrijke symptomen, als zaken van ondergeschikt belang, ter zijde stellen. Dit is dus, zij 't in een andere schakeering, een uiting van denzelfden karaktertrek, die den Oppersten Raad zoo menigen keer parten speelt, het in de politiek toepassen van: men gelooft zoo gaarne wat men hoopt.

Daags na Lloyd George sprak de premier van de Zuid-Afrikaansche Unie, generaal Smuts. Ook hij riep in de aller-eerste plaats om vrede. Vreedzame tijden, vreedzame bedrijvigheid. Alles wijst er op, dat eigenlijk het eenige doel van de Britsche staatkunde moet wezen, een werkelijken vrede aan het Rijk en de wereld te verzekeren.

Prachtig! maar wil Groot Brittannië dien vrede niet in een volgens zijn inzicht opgezette wereld-combinatie? Wie hieromtrent een ander inzicht had, werd tot nu toe door wapengeweld tot het juiste inzicht gedwongen, zoo Zuid-Afrika, Duitschland in 't verleden, Turkije, Afganistan in 't heden. Het heeft dit ook tegen Sowjet Rusland beproefd, maar den oorlog als hopeloos opgegeven. Ziet Smuts nu 't hopelooze van alle verdere oorlogvoering in? Men zou 't zeggen, want hij drong er sterk op aan, staking van den wedloop in wapening tot het leidende punt te maken voor de buitenlandsche politiek. Hij wil vooral geen wedijver in bewapening met de Ver. Staten.

Engeland en Amerika moeten één pad gaan, niet door een bondgenootschap, maar door een samengaan in vriendschap, deel van een algemeene wereldvriendschap. Het beginsel van den Volkenbond moet de grondslag worden van een nieuw internationaal stelsel, waarin wapening niet meer noodig is.

denzelfden grond kan men den kindertoelag verhoogen, die de A.A.V. verhoogen wil van f 60 tot 100. Vooral bij dien kindertoelag treft de achterstand bij Holland, waar o.m. niet als hier slechts de eerste drie kinderen en voor ambtenaren een maximum-tractement van f 5400 dit buitenste is weggelegd. De A.A.V. vraagt ook vrije gekundige behandeling voor alle ambtenaren; het ontwerp kent die slechts toe tot eene bezoldiging van f 2000. In de „bezoldigingscommissie, die den gouverneur van advies zal dienen en volgens het wetsstel door hem zelf benoemd zal worden, wil de A.A.V. 2 leden aanwijzen. Dat zal wel niet gaan het oog op de niet-aangeslotenen.

De grondbedragen, in de verschillende schalen genoemd, vallen ons niet altijd mee en lijken ons sommige gevallen beslist onvoldoende. De A.A.V. wil 20 pCt. verhooging, „vooral van de laagste schalen”. Waf de hoogere salarissen betreft, waar men meermalen ambtenaren zal moeten laten komen, treft het, dat met de academische opleiding der leden van het hof van justitie geen rekening is gehouden, en, met verbreking van de nu toe geldende regeling, o.a. de administrateur der financiën, de gouvernementsecretaris, de directeur van openbare werken en de inspecteur van onderwijs in een hoogere schaal geplaatst zijn. Het lijkt zeer onbillijk.

Wij hopen intusschen op dit ontwerp nog wel wat te komen.

Op Curaçao ingeklaarde schepen.

	Stoomschepen	Netto-Inhoud	Zeilochepen	Netto-Inhoud
1ste kwartaal 1921	180	639479 M.	295	63780
2de kwartaal 1920	140	534536 „	300	52625
1ste kwartaal 1921	63	142501 „	96	15160

Verbetering.
 In ons stukje over Dr. Evertsz van verleden week zagen men in plaats van „niet minder gaarne”: „niet minder ongaarne”.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen.

De Britsche Rijkconferentie.

Lloyd George heeft de conferentie der toonaanstaande regeeringsvoorzitters van de deelen van 't Britsche Rijk, op 1 juni, geopend met een rede, welke evengoed toelichting had kunnen dienen voor menige vergadering van Britsche vooraanstaande mannen op ander gebied. Zij is hierom niet minder geweest; intendeel, de uiteenzetting van den toestand van 't oogenblik op zoodanige wijze, dat daarbij de politieke, de economische, de commercieele belangen alle in overweging hadden kunnen worden aangepast, maakt de bespreking voor iedereen belangrijk. Zij heeft dan ook in de ruimen kring groote aandacht gevonden.

De toestand in Groot Brittannië is zeer gespannen. Vele problemen van de wereld doorleven ernstige moeilijkheden. Het is niet alleen de wereld, maar ook 't bijzonder voor 't Britsche Rijk, onvermijdelijke gevolgen van den grooten oorlog, die een treurige staat van zaken ontstaat, welke men in jaren te boven zal komen. In weerwil van veel optimisme, is Lloyd George overtuigd van een geleidelijk terugkeer en hij meent reeds goede teekens in die richting te zien.

De tegenstellingen en tegenkantingen worden minder ernstig, moeilijke vraagstukken zijn al, door gemeenschappelijke overleg, geregeld kunnen worden. Men moet niet wantrouwen om 't voor de overgelevene, zooals de grenzen tusschen Polen met Litauen en Silezië, en de Turkische kwestie, ook zoover te brengen. De eerste-minister prees allerleest aan de hand aan gesloten verdragen te houden.

Wij dachten wij bij deze aanbeveling, de Opperste Raad verdragsbepalingen op, eischt dan aanvaardt daarvoor, door Turken, Grieken, Polen, onder mandaat gestelde overwonnen landen, maar daarna ontdekt de Opperste Raad, dat er overal in de wereld onbegrijpende nationalistische gevoelens, die er een eigen inzicht op na houden. Lloyd George heeft nu gezegd: „zoo gaat 't niet, zoo kunnen wij nooit vrede komen.” En zij antwoorden: Op de manier van verdrag gaat 't ook niet, want zoo willen wij niet tot vrede komen.”

Maar laat ons Lloyd George verder in zijne uiteenzetting volgen.

Wat hij over de verhouding tot Noord-Amerika gezegd heeft, brengen wij aanstonds aan de orde, als het door generaal Smuts over dit punt in 't midden gebrachte vermeld wordt. Waar de eerste minister na de algemeene inleiding

N. LOEB - DEN HAAG
 NOORDEINDE 109-111
KLEEDING EN MEUBILEERING
 OP TERMIJNBETALING

Firma H. RAHR, Utrecht
 ACHTER ST. PIETER 4 - TELEFOON 443
 OPGERICHT 1835.
Piano- en Muziekhandel.

Middelb. Koloniale Landbouwschool te DEVENTER.

Aan de Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer zijn met ingang van 1 September 1921 te vervullen de betrekkingen van:

- Leeraar in administratie van cultuur-ondernemingen;
- Leeraar in gezondheidsleer;
- Leeraar in lijntekenen en kennis van bouwconstructies en werktuigen.

Salarisregeling als voor de leeraren aan de Rijks Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus. Aantal wekelijksche lesuren vermoedelijk: voor a.: 6, voor b.: 6, voor c.: 17.

Sollicitaties bij gezegeld adres vóór of uiterlijk op 15 Juli a.s. te richten tot den Directeur van voornoemde school, door wien, op verzoek, nadere inlichtingen worden verstrekt.

's-Gravenhage, den 25 Juni 1921
 De Directeur-Generaal van den Landbouw,
 P. VAN HOEK.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
Kristal - Porselein
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plasteelbakkerij „Zuid Holland” te Gonda.
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
 Garantie voor gave overkomst.

Bevelen ons beleeft
aan voor levering
van alle soorten
Brandstoffen

N.V. Brandstoffenhandel v.h. F. BREURE & ZON

Telefoon H. 1880 en H. 3331

Waldeck Pyrmontkade 88 - Den Haag

Stookt onze
1^e soort
Turfbriketten

Instituut „VAN WIJNGAARDEN“,
Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes.
2de Schuifstraat 332 (Duinoord), Den Haag. 188

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Op-
leiding voor verschillende examens.
Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar. 188
Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & ZON
Wijnhandelaren

Filiaal: Hoofdkantoor: Filiaal: Filiaal: 109
's-Gravenhage Amsterdam Arnhem Gorinchem
Heemskerckstr. la Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vischmarkt
Tel. H. 3493. Intern. Tel. 369. Tel. 280. Tel. 61.

Prijscouranten worden
op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale conditiën.

**N.V. MEUBELFABRIEK
V/H LE COINTRE & CO.**

Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Onde Molstraat 32
'S-GRAVENHAGE TEL. H. 8088

Wed. G. STREITWOLF
Noordeinde 105, 'S-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
SPONSEN ZAKKEN
BADMUTSEN

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM“

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Het was op dit gedeelte van Smuts' rede, dat wij boven doelden, toen wij het voor Lloyd George over Amerika geopperde voorloopig aanhiielden. Deze heeft ook vriendschappelijke samenwerking met de Vereenigde Staten aangegeven als richtsnoer voor de Britsche politiek. Maar hij liet hierbij dadelijk voelen, dat het Britsch-Japansche verdrag vernieuwd zal worden; dat Engeland bij de beperking van de macht ter zee, op volkomen veiligheid bedacht zou blijven, en dat de staatkunde van het Britsche Rijk afkeerig is van verschil in ras en beschaving. Klinkt dit al anders dan het groote vertrouwen, dat den grondtoon vormt van de rede van Smuts, hieraan is toe te voegen, dat zoodaas bekend, de Vereenigde Staten juist niets willen weten van den Volkenbond. Harding schijnt zich hierover en over ontwapening nog kort geleden te hebben verklaard. Hij zou den algemeenen politieken toestand niet gunstig achten voor een wereldconferentie over ontwapening. Zijn tweede argument gaat ook al tegen Smuts in. Harding ziet in het monopolie, dat Groot Britannië, Amerika en Japan feitelijk te zamen op marinegebied hebben, de mogelijkheid om, in overeenstemming de wereldvrede te verzekeren. Smuts acht elk exclusief bondgenootschap een verloochening van 't Volkenbondsbegrip. Wat zou Frankrijk zeggen als 't zoo terzijde werd gezet?

De illusie van Lloyd George, dat de eenheid van het groote Britsche Rijk reeds steunt op een wederzijdsch begrip der samenstellende deelen, verbonden door 't vrijheidsbeginsel, lijkt ons door de redevoeringen der premiers van Nieuw Zeeland en Australië ook al aangevochten, en zonder twijfel gaan deze lijnrecht in tegen de vredehoedschap van Smuts.

Massey, de Minister-President van Nieuw Zeeland verwacht binnenkort nieuwe internationale conflicten, die om den Grooten Oceaan zullen uitgestreden worden. Hij wil ook gaarne goede vrienden met Amerika blijven, maar daarom niets los laten van de vriendschap met Japan. Voor alles is de plicht van het Rijk zich voor dien strijd sterk te maken. Hughes, de Australische premier, sprak in denzelfden geest. Zij wenschen een oorlog niet, maar verwachten hem.

Meighen, de Canadeesche Minister, die voor 't eerst zijn land ter conferentie vertegenwoordigt, nam naast Smuts stelling voor het rechtsbeginsel boven het machtsbeginsel.

Er moesten geen moordenaars, dieven en aanranders bestaan, maar zoolang zij er zijn moet, dunkt ons, de politie hiernaar berekend wezen. Hoe 't zij, ter conferentie zelf is, blijkens de intreespeeches, de aanwijzing al weer aanwezig hoe ver de inzichten, de verwachtingen, en de na te streven wenschen kunnen uiteenloopen zelfs bij vreedelievende staatslieden wier weigering als vaststaand voorop werd gesteld.

Mededeelingen.

**Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:
WERKKRACHTEN TEN BEHOEVE DER
KOLONIËN.**

Oost- en West-Indische werkgevers hier te lande worden uitgenoodigd om, wanneer in de vervulling van betrekkingen moet worden voorzien, hiervan mededeeling te doen aan het Informatiebureau der Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag.

CONCEPT NOTULEN

van de Hoofdbestuurvergadering van Zaterdag 18 Juni 1921 des namiddags ten 1 ure in de Sociëteit „Harmonie“ (Doelen) te Rotterdam.

Aanwezig de leden Mr. W. Sonneveld, Voorzitter; mevrouw de Douair. Jhr. W. C. Clifford Kocq van Breugel-Roelofs, Breda; mejuffrouw J. van der Schuyt, Utrecht; R. Zuyderhoff, Onder-Voorzitter; H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, J. P. Th. J. Brondgeest, Haarlem; F. E. Luitjes, Nijmegen; Z. G. Ph. Marcella, Rotterdam en F. H. A. van der Brugh, Secretaris.

Afwezig met kennisgeving de leden: mevr. M. ten Bosch-Boscher, eere-lid, den Haag; H. J. M. Baumann, Arnhem; T. Gerdes Oosterbeek, Apeldoorn; J. A. van Hamel, Leiden; Dr. H. H. Zeylstra, Deventer en C. H. L. Baelde, Amsterdam.

De vergadering wordt bijgewoond door den heer C. R. Bakhuizen van den Brink, Eere-Voorzitter der vereeniging.

De Voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Z.H.E.G. zegt het te betreuren, dat een betrekkelijk groot aantal Hoofdbestuurleden niet aanwezig is; hij hoopt evenwel, dat de arbeid der bijeengekomenen daar-

BATIK VERVEN
Batik-Apparaten, Batik-Teekeningen.
ATELIER VOOR ONDERRICHT.
OPGERICHT 1887.
FIRMA TENZER,
Noordeinde 139a, DEN HAAG (Holland), Tel. 4229.
KUNST-SCHILDERSARTIKELLEN.
Voorwerpen om te Snijden, Branden, Beschilderen, enz.

onder niet zal lijden en dat deze moge strekken tot welder Vereeniging.

Bij punt 2 der agenda brengt de Voorzitter in rondvraag of iemand wijziging of aanvulling der agenda wenschelijk daaroer het woord verlangt. Zulks niet het geval zijnde, wordt overgegaan tot het 3e punt, de ontslagname van den heer J. L. van Gennep als Secretaris van het Informatiebureau.

De Voorzitter deelt hierbij mede, dat het ontslag van den noemden heer, hetwelk aanvankelijk op 16 Juni bepaald was, eenigszins vervroegd is door diens ongesteldheid, waardoor het op 4 Mei l.l. is ingegaan. Bij het aftreden van den heer van Gennep nam de heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, hoofdbestuurlid, bereidwillig op zich om althans voorloopig, de zaken van het Informatiebureau te behartigen als gevolg waarvan deze heer, die reeds sedert men tijd in een belangrijk tijdschrift inlichtingen verspreid tot opvolger van den heer van Gennep werd aangewezen. Deze benoeming wordt thans bekrachtigd, waarbij door de Voorzitter, zoowel als door den Onder-Voorzitter, den heer Zuyderhoff, er op wordt gewezen, dat, ofschoon de heer Raedt van Oldenbarnevelt gemeend heeft uit het Hoofdbestuur te moeten treden, hij in zijne nieuwe functie contact wil blijven houden met het Dagel. Bestuur en zijne vergaderingen zooveel mogelijk zal bijwonen.

De heer Luitjes betreurt het aftreden als hoofdbestuurlid, van den heer Raedt, zoo ook mevr. Clifford, die de heer Raedt dank zegt voor hetgeen hij als zoodanig voor de Vereeniging heeft gedaan. Op zijne beurt bedankt de heer Raedt voor de tot hem gesproken woorden.

Bij punt 5 der agenda: Mededeelingen, beoogt de heer Brondgeest, in aansluiting op hetgeen dienaangaande door hem en anderen reeds in vroegere vergaderingen werd gevoerd, de wenschelijkheid eener wijziging in de samenstelling van het Hoofdbestuur, zoodaande eene andere indeling van werkzaamheden op de jaarlijksche algemeene vergaderingen.

Zijn voorstel omtrent een andere samenstelling van het Hoofdbestuur komt hierop neer: Zoodaande de toestand nu is wordt in het Hoofdbestuur elke afdeling door ten minste één lid vertegenwoordigd. Deze Hoofdbestuurleden zijn de algem. vergadering worden afgevaardigd om haar te vertegenwoordigen. En, daar deze afgevaardigden den Voorzitter der vereeniging alleen bevoegd zijn stemrecht uit te oefenen, zullen stemmingen ter algem. vergadering steeds hetzelfde resultaat opleveren, hetwelk reeds in een Hoofdbestuurvergadering verkregen is. Het ligt den voor de hand, dat het weinig nut zal hebben voortstellen, over welke het Hoofdbestuur zijn veto heeft uitgesproken, nader in eene algemeene vergadering te behandelen. Om reden geeft voorsteller in overweging het Hoofdbestuur voortaan niet meer grootendeels te doen bestaan uit leiders van de afdelingen, maar uitsluitend uit leden van het Dagelijksch Bestuur. Het bezwaar, dat men dan in bijzondere gevallen, voordat eene beslissing genomen wordt niet zoo gemakkelijk met meerdere personen van gedachten kan wisselen, ten einde zich bij voorbaat van den steun der afdelingen te verzekeren, zou voldoende kunnen worden ondervangen, door de bestaande commissies, ieder voor een ver haar aangaat, er in te kennen. Geldt het een zaak van urgent belang voor de Vereeniging en bestaat er reden om te vreezen, dat de leden er niet mede zullen instemmen, dan wil het voorsteller het best voorkomen eene Algemeene Vergadering uit te schrijven. Dit geval zal zich evenwel in de praktijk weinig voordoen. Ook zou een dergelijke regeling ten goede komen aan de afdelingskassen.

Over dit punt ontstond een vrij langdurige gedachtewisseling, waaraan behalve door den voorsteller, voornamelijk door den Voorzitter en den Onder-Voorzitter werd deelgenomen. Beide laatste heeren konden zich niet met het opperde denkbeeld, waarvan een ingrijpende statistische wijziging het noodzakelijk gevolg zoude zijn, niet vereenigen en waren van meening, dat het een paar maal per jaar de inkomsten van de leden van het Dagel. Bestuur met de andere leden van het Hoofdbestuur, in het belang van vruchtbare oplossing van zaken wenschelijk en noodig moet worden geacht. Wat de financiële zijde van het voorstel betreft, oordeelden deze heeren zulks van niet genoegzaam belang om met het oog daarop het aantal leden van het Hoofdbestuur zoo belangrijk te verminderen.

De discussie eindigde hiermede, dat de voorsteller verklaarde niet geheel bevredigd te zijn.

Wat het tweede punt van diens voorstel aangaat — wijziging der werkzaamheden ter Algem. Vergadering — zegt de Voorzitter, dat hij aanvankelijk ook het voornemen had om, bij wijze van proef, reeds op deze vergadering een onderwerp in te leiden en aldus met gedeeltelijke suspensie van enkele zakelijke punten, te breken met de tot nu toe gebruikelijke volgorde der agenda. Wellicht zou zulks meer in den smaak gevallen zijn en daardoor tegemoet gekomen aan meermalen geuite wenschen. Toen evenwel de afde-

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat.
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen.
Ruime keuze. Nieuwste Modellen.

N.V. ZUID-HOLLANDSCHE MANEGE (v.h. Manege Washington)
THERESIASTRAAT 145 ingang Joh. Camphuysstr. DEN HAAG TEL. B. 1111

Moderne rijlessen - Paarden per uur en per maand
Handel in Paarden Luxe Stands en Boxes
Tonneaux beschikbaar
Dir. J. W. v. d. GUN.

CONCEPT-NOTULEN

van de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van de
Vereeniging „Oost en West” op 18 Juni 1921 in de Societeit
„Harmonie” (Doelen) te Rotterdam.

Vertegenwoordigd zijn de afdelingen Amsterdam, Apelen, Den Haag, Leiden, Utrecht en Nijmegen terwijl van de afdelingen Arnhem, Breda, Haarlem, Deventer en Groningen geen vertegenwoordigers aanwezig zijn. De heer C. R. Bakhuizen van den Brink, Eere-Voorzitter, opent de vergadering bij.

Openingsrede van de Voorzitter, Mr. W. Sonneveld, de zitting wordt geopend, verleent hij, op diens verzoek, het woord aan den voorzitter der afdeling Rotterdam, den heer Z. G. Ph. Marcella.

Hij naam der afdeling Rotterdam begroet de heer Marcella en de aanwezigen. Het is der afdeling een groot voorrecht en genoegen, zegt spreker, dat de Jaarvergadering van de afdeling hier ter stede gehouden wordt, in de stad van Rotterdam, zooals in den laatsten tijd de katoenhandel en van de scheepvaart, getuige de groote stoomvaartlijnen, inzonderheid die welke ons land met Indië verbindt. Te betreuren is het, dat in deze groote stad van bijna 600.000 zielen sedert de oprichting der Vereeniging, nog geen 70 personen, zoo veel is. Spreker hoopt dat hierin verandering komen zal, dat de belangstelling voor eene Vereeniging als „Oost en West” met zulk een schoon doel, moge toenemen en dat de belangstelling voor eene Vereeniging als „Oost en West” ten slotte de beste wenschen uit voor haren bloei (algemeene instemming). De Voorzitter der Vereeniging het woord nemende en daarmede de vergadering openende, bevestigt allereerst den heer Marcella en zegt hem uit naam van alle aanwezigen hartelijk dank voor zijn van geestdrift getuigende welkomstgroot. Spreker acht het een verblifvullend teekenen dat de Vereeniging ditmaal bijeenkomt in deze belangrijke handelstad waar de belangstelling voor „Oost en West” weliswaar nog gering is, maar die, naar spreker's vertrouwen wel spoedig zal toenemen. Voor de eerste maal het presidium van de Jaarlijksche Algemeene Vergadering dezer Vereeniging voerende, geeft spreker de motieven aan welke hem er toe gebracht hebben het voorzitterschap uit handen van zijn hooggeachten voorganger, den heer Bakhuizen van den Brink, thans Eere-Voorzitter, die de vergadering het genoegen heeft in haar midden te zien, te nemen. Komende tot een overzicht van hetgeen in het afgelopen kalenderjaar 1920 is verricht wijst spreker allereerst op eene stijging van het ledental en de daarmede gepaard gaande vermeerdering van contributiën, deze laatste voor een goed deel als gevolg van de werving van leden, te danken aan de groote activiteit van den Secretaris-Penningmeester den heer Gooszen, den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Indië. Het is hem aangenaam te kunnen verklaren, dat de Vereeniging in den heer van der Bruggh, diens opvolger, een even verdienstvolle kracht heeft teruggekregen, met wien het Dagelijksch Bestuur op de meest aangename wijze heeft samen gewerkt. De zaken voor het Dagel. Bestuur in behandeling genomen waren vele en velerlei, de eene belangrijker dan de andere; het spreekt vanzelf dat de opsomming er van te grootte uitvoerigheid zou leiden. Evenwel van een belangrijk besluit dient toch gewag te worden gemaakt. Het betreft den overgang der exploitatie, in vollen omvang, van de Koloniaal Weekblad in handen van de firma ten Hagen, het gevolg waarvan de financiën der Vereeniging op hechter voetlagen kwamen te berusten. Ofschoon niet tot de veranderingen van het afgelopen jaar behoorende wil spreker even de aandacht vestigen op een zeer belangrijk feit, de oprichting van het Tehuis voor Indische Studenten dat op 1 Maart in Den Haag geopend werd. Hiermede is eene belangrijke wijziging in het leven geropen, welke in daadwerkelijken den band tusschen Nederland en Indië rechtstreeks aanhaalt.

De aanwezigen en in het bijzonder den Eere-Voorzitter hartelijk welkom te hebben toegeroepen, eindigde de voorzitter onder luide teekenen van instemming zijn rede met een beroep op de bijeenkomstigen om, zoowel in eigen belang als daarbuiten, de belangen van „Oost en West”, de Vereeniging welke in een door materialisme gekenmerkt tijdschrift een zoo schoon en verheven doel nastreeft, zoo mogelijk te helpen behartigen en bevorderen. Hierna volgde de rondvraag, waarbij niemand meer het woord wenschte te voeren, weshalve de Voorzitter de vergadering sloot.

Vereeniging het eeredidmaatschap der Vereeniging heeft aangeboden en hij verzocht op die handeling, waarmede de overige leden van het Hoofdbestuur bereids hun volle instemming hebben betuigd, de goedkeuring der vergadering, die onder applaus wordt verleend. De verschillende punten der agenda worden thans aan de orde gebracht. **Notulen.** Daar de notulen der laatste algemeene vergadering bekend gesteld zijn in het Kol. Weekblad No. 30 van 22 Juli 1920, wordt van voorlezing afgezien en wenscht ook niemand het woord er over te voeren. **Jaarverslag der Vereeniging.** Als voren. Het verslag is opgenomen in het Kol. Weekblad No. 22 van 2 Juni 1921. **Jaarverslag van de Studie-Commissie.** Als voren. Het verslag is opgenomen in het Kol. Weekblad No. 7 van 17 Februari 1921. **Jaarverslag van den Inlichtingendienst.** Bij dit punt deelt de Voorzitter mede, dat het Dagel. Bestuur gaandeweg tot het besluit was gekomen om de leiding van het Informatie-bureau in andere handen te stellen. De heer van Gennep zou 16 Juni l.l. zijn afgetreden doch nam, wegens ziekte, zijn ontslag op 4 Mei l.l. en werd hij met ingang van dien datum vervangen door den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, wiens benoeming bereids door het Hoofdbestuur was goedgekeurd. Uit de vergadering werd thans het woord gevraagd door den heer van Geuns, leider van het Informatie-bureau van het N. I. Onderwijzers Genootschap, die den inhoud van een inlichtingenboekje No. VI, voorkomende op pag. 15 van het Kol. Weekblad, aan critiek onderwierp. Het werkje is niet meer „up to date”, bevat bovendien, reeds sedert de verschijning, onjuistheden. De Voorzitter zegt, dat nu hem deze klacht ter oore komt, hij niet nalaten zal de noodige maatregelen tot verbetering te treffen. Voorshands zal de aankondiging van het werkje, dat bijna is uitverkocht, in het Kol. Weekblad achterwege blijven. De heer Zuyderhoff maakt hierbij de opmerking, dat ook de heer van Geuns zelf eenigen schuld treft, daar hij zich eerst nu en niet reeds vroeger tot het Hoofdbestuur wendde. De Leer de Wit, bestuurslid der Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur, sluit zich bij het door den heer van Geuns gesprokene aan en vraagt voorts nadere inlichtingen omtrent een onlangs door zijne Vereeniging gericht schrijven aan het Hoofdbestuur ter opneming in het Kol. Weekblad, met betrekking tot een ander werkje betreffende den werkring bij het B. B., dat onder de uitgaven van het Informatie-bureau voorkomt. De Voorzitter antwoordt, dat deze zaak nog niet is afgedaan, gevende hij vrager de verzekering, dat het Hoofdbestuur niet in gebreke zal blijven aan rechtmatige grieven of verlangens van ambtenaren tegemoet te komen. **Jaarverslag van den Hoofdvertegenwoordiger in Indië.** Verschenen in het Kol. Weekblad No. 14 van 7 April 1921. Dit punt geeft den heer van Lier (Amsterdam) aanleiding den wensch uit te spreken om de belangen van de West niet uit het oog te verliezen. De heer Zuyderhoff, Onder-Voorzitter, zegt dat de vertegenwoordiging in Suriname in uittennemende handen berust bij den correspondent den heer Oudschans Dentz, die aldaar met grooten ijver en toewijding werkzaam is. Hetzelfde kan gezegd worden ten aanzien van den heer Meerdink, den correspondent te Curaçao. Ook de heer Fernandez kwam voor de belangen van de West op, waarop de Voorzitter dien heer te kennen gaf, dat aan den nieuwen Gouverneur vóór diens vertrek in een door Z.E. bijgewoone vergadering van de West-Indische commissie, de belangen der Vereeniging warm zijn aanbevolen. **Jaarverslag van het Tehuis voor Inlanders Persinggahan.** Komt voor in het Kol. Weekblad No. 17 van 28 April 1921, geeft geen stof tot bemerkingen. **Rekening en verantwoording over 1920.** Hierbij vraagt de heer van Lier opheldering over den hoogen post aan kantoorbekosten. De Secretaris verwijst vrager naar de daarbij behorende noot en licht voorts dien post nog nader toe. De rekening en verantwoording wordt goedgekeurd. **Begrooing voor het jaar 1921.** De heer Harteveldt geeft zijne bevreemding te kennen dat, waar het jaar 1920 een bedrag van meer dan f 10.000 aan contributiën heeft opgebracht, op de begrooing van 1921 slechts f 6500 voorkomt. De Secretaris zegt, dat spreker hierbij klaarblijkelijk over het hoofd gezien heeft den post begunstigers tot eenzelfde bedrag. Voorts zou de heer Harteveldt gaarne zien, dat de begrooing voortaan vroeger aan de orde werd gesteld dan midden in het jaar, gelijk thans het geval is. De Secretaris antwoordt dat, wat de gegevens, noodig voor het opmaken der begrooing betreft, daartegen geen bezwaar zou bestaan, merkende de heer Zuyderhoff hierbij op, dat volgens het Huishoudelijk Reglement in de Jaarlijksche Algemeene Vergadering telkens voor het volgende jaar de grenzen worden

Rotterdam met haar voorstel kwam van een boottocht, gevolgd door een gemeenschappelijken maaltijd, meende hij voornemen te moeten laten varen ter wille van het Nederlandsche plan, dat zooveel attractie in het vooruitzicht stelde. Hierna volgde de rondvraag, waarbij niemand meer het woord wenschte te voeren, weshalve de Voorzitter de vergadering sloot.

Vereeniging het eeredidmaatschap der Vereeniging heeft aangeboden en hij verzocht op die handeling, waarmede de overige leden van het Hoofdbestuur bereids hun volle instemming hebben betuigd, de goedkeuring der vergadering, die onder applaus wordt verleend.

De verschillende punten der agenda worden thans aan de orde gebracht. **Notulen.** Daar de notulen der laatste algemeene vergadering bekend gesteld zijn in het Kol. Weekblad No. 30 van 22 Juli 1920, wordt van voorlezing afgezien en wenscht ook niemand het woord er over te voeren.

Jaarverslag der Vereeniging. Als voren. Het verslag is opgenomen in het Kol. Weekblad No. 22 van 2 Juni 1921. **Jaarverslag van de Studie-Commissie.** Als voren. Het verslag is opgenomen in het Kol. Weekblad No. 7 van 17 Februari 1921. **Jaarverslag van den Inlichtingendienst.** Bij dit punt deelt de Voorzitter mede, dat het Dagel. Bestuur gaandeweg tot het besluit was gekomen om de leiding van het Informatie-bureau in andere handen te stellen.

De heer van Gennep zou 16 Juni l.l. zijn afgetreden doch nam, wegens ziekte, zijn ontslag op 4 Mei l.l. en werd hij met ingang van dien datum vervangen door den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt, wiens benoeming bereids door het Hoofdbestuur was goedgekeurd. Uit de vergadering werd thans het woord gevraagd door den heer van Geuns, leider van het Informatie-bureau van het N. I. Onderwijzers Genootschap, die den inhoud van een inlichtingenboekje No. VI, voorkomende op pag. 15 van het Kol. Weekblad, aan critiek onderwierp. Het werkje is niet meer „up to date”, bevat bovendien, reeds sedert de verschijning, onjuistheden.

De Voorzitter zegt, dat nu hem deze klacht ter oore komt, hij niet nalaten zal de noodige maatregelen tot verbetering te treffen. Voorshands zal de aankondiging van het werkje, dat bijna is uitverkocht, in het Kol. Weekblad achterwege blijven. De heer Zuyderhoff maakt hierbij de opmerking, dat ook de heer van Geuns zelf eenigen schuld treft, daar hij zich eerst nu en niet reeds vroeger tot het Hoofdbestuur wendde.

De Leer de Wit, bestuurslid der Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur, sluit zich bij het door den heer van Geuns gesprokene aan en vraagt voorts nadere inlichtingen omtrent een onlangs door zijne Vereeniging gericht schrijven aan het Hoofdbestuur ter opneming in het Kol. Weekblad, met betrekking tot een ander werkje betreffende den werkring bij het B. B., dat onder de uitgaven van het Informatie-bureau voorkomt.

De Voorzitter antwoordt, dat deze zaak nog niet is afgedaan, gevende hij vrager de verzekering, dat het Hoofdbestuur niet in gebreke zal blijven aan rechtmatige grieven of verlangens van ambtenaren tegemoet te komen.

Jaarverslag van den Hoofdvertegenwoordiger in Indië. Verschenen in het Kol. Weekblad No. 14 van 7 April 1921. Dit punt geeft den heer van Lier (Amsterdam) aanleiding den wensch uit te spreken om de belangen van de West niet uit het oog te verliezen.

De heer Zuyderhoff, Onder-Voorzitter, zegt dat de vertegenwoordiging in Suriname in uittennemende handen berust bij den correspondent den heer Oudschans Dentz, die aldaar met grooten ijver en toewijding werkzaam is. Hetzelfde kan gezegd worden ten aanzien van den heer Meerdink, den correspondent te Curaçao. Ook de heer Fernandez kwam voor de belangen van de West op, waarop de Voorzitter dien heer te kennen gaf, dat aan den nieuwen Gouverneur vóór diens vertrek in een door Z.E. bijgewoone vergadering van de West-Indische commissie, de belangen der Vereeniging warm zijn aanbevolen.

Jaarverslag van het Tehuis voor Inlanders Persinggahan. Komt voor in het Kol. Weekblad No. 17 van 28 April 1921, geeft geen stof tot bemerkingen. **Rekening en verantwoording over 1920.** Hierbij vraagt de heer van Lier opheldering over den hoogen post aan kantoorbekosten. De Secretaris verwijst vrager naar de daarbij behorende noot en licht voorts dien post nog nader toe.

De rekening en verantwoording wordt goedgekeurd. **Begrooing voor het jaar 1921.** De heer Harteveldt geeft zijne bevreemding te kennen dat, waar het jaar 1920 een bedrag van meer dan f 10.000 aan contributiën heeft opgebracht, op de begrooing van 1921 slechts f 6500 voorkomt. De Secretaris zegt, dat spreker hierbij klaarblijkelijk over het hoofd gezien heeft den post begunstigers tot eenzelfde bedrag.

Voorts zou de heer Harteveldt gaarne zien, dat de begrooing voortaan vroeger aan de orde werd gesteld dan midden in het jaar, gelijk thans het geval is. De Secretaris antwoordt dat, wat de gegevens, noodig voor het opmaken der begrooing betreft, daartegen geen bezwaar zou bestaan, merkende de heer Zuyderhoff hierbij op, dat volgens het Huishoudelijk Reglement in de Jaarlijksche Algemeene Vergadering telkens voor het volgende jaar de grenzen worden

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Nobelstraat 20 .: Den Haag
Telef. Interc. 2793

Beleefde aanbeveling voor de levering van alle voorkomende Drukwerken als:

- AANDEELN
- ADRESKAARTEN
- ADVIESKAARTEN
- BALBOEKJES
- BESTEKKEN
- BILJETTEN
- BORDERELLEN
- BRIEFKAARTEN
- BRIEFPAPIER
- BROCHURES
- CATALOGI
- CIRCULAIRES
- CONTRACTEN
- CONVOCATIES
- DIPLOMA'S
- DISSERTATIES
- EFFECTEN
- ENVELOPPEN
- ETALAGEKAARTEN
- ETIQUETTEN
- FACTUREN
- FORMULIEREN
- INTEEKENLIJSTEN
- INPAKPAPIER
- JAARVERSLAGEN
- KANTOORBOEKEN
- KWITANTIËN
- LABELS
- MAANDBLADEN
- MEMORANDUMS
- MENU'S
- NOTA'S
- OBLIGATIËN
- PROGRAMMA'S
- PRIJSCOURANTEN
- RECLAMEKAARTEN
- REGISTERS
- REGLEMENTEN
- REKENINGEN
- SERVETTEN
- STATUTEN
- STROOIBILJETTEN
- TABELLEN
- TEKSTBOEKJES
- TIJDSCHRIFTEN
- VAKBLADEN
- WEEKBLADEN
- WERKSTATEN
- WISSELS
- ENZ. ENZ. ENZ.

SPECIALE INRICHTING VOOR GOED OPENLIGGENDE KANTOORBOEKEN

LENSVELT NICOLA
Den Haag Holland
Beschuit en Roggebrood voor export.

Het soliedste en goedkoopste adres
voor
Gepantserde Hut- en Mailkoffers
is bij
J. JACOBS, Weimarstr. 213, DEN HAAG
Reisartikelen en Lederwaren

Met ingang van 1 Juli zijn onze telefoonnummers

HAAG 474 en 475

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG.

J. M. van KEMPEN & ZONEN
Ken. Ned. Fabriek van Gouden en Zilveren Werken.
VOORSCHOTEN.
FILIALEN te Wettevreden, Rijswijk 171 198
s-Gravenhage, Plaats 2; Rotterdam, Hoofdstoef 26;
Utrecht, Choorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 138.

Genua en Marseille
Gereguleerde Koeriersdiensten.
voor passagiers.
REISBUREAU LINDEMAN.
's-Gravenhage
Arnhem Groningen Utrecht

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar:

De Indische Rijsttafel.

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND

DOOR

FRANÇOIS BLOM,

Schrijver van „De Moderne Kookkunst”

3DE DRUK.

Prijs: ingenzaaid . . . f 0.75

OLYMPIA THEATER
Prins Hendrikplein 3 - Tel. H. 9521
Programma van 1—7 Juli.
DE DAME UIT KAMER 13.
Zeer spannend geheimzinnig Detectieve-Drama in 5 Acten.
Advocaat Billy. Pathé Revue.
Klucht. Actueel, gedeeltelijk gekleurd.
De Auto-Wedstrijd.
Sport-Comédie in 5 acten, in de hoofdrol WALLACE REID.
Dinsdag niet rooken. Zondag Matinee v. 2.30-5 u.

vastgesteld binnen welke de uitgaven zich mogen bewegen. De begroting wordt goedgekeurd.

Benaming der Commissie van verificatie voor 1921.
Als zoodanig worden benoemd de heeren Hartevelt (die de benoeming aanneemt) van Haafden en Soetens, aan wie van deze benoeming mededeeling zal worden gedaan.

Voorstel afd. Haarlem om, in samenwerking met de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen Indische voordrachten te laten houden in verschillende streken van het land waar departementen van eenige beteekenis der Maatschappij gevestigd zijn.

Dit voorstel, hetwelk de heer Brondgeest reeds in de vorige H.B. vergadering heeft verdedigd en waarvan hij persoonlijk een groot voorstander is, vindt bij den heer de Wit eenige instemming. Het vindt echter bestrijding bij den Onder-Voorzitter den heer Zuyderhoff, op grond dat daardoor worde ingegrepen in den arbeid van het Comité voor Indische leergangen en lezingen.

Ook de Voorzitter kan zich met het aldus geformuleerde voorstel niet vereenigen en is van meening, dat op dit terrein de afdelingen zelve een taak hebben, welke door het Hoofdbestuur, zoo noodig en mogelijk, gaarne zal worden verlicht.

Niettemin is het Hoofdbestuur bereid zich te wenden tot het Comité voornoemd, met uitnodiging om meer dan tot nu toe het geval was, propaganda te maken in plaatsen, waar geen afdeling gevestigd is.

Ontslagname van den heer J. L. van Gennep als Secretaris van het Informatie-bureau en goedkeuring der benoeming als zoodanig van den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarneveldt.

Dit punt, waaromtrent reeds te voren (zie onder Jaarverslag van den Inlichtingendienst) besprekingen hadden plaats gehad, geeft thans geen aanleiding meer tot verdere opmerkingen. De benoeming van den nieuwen titularis wordt bekrachtigd.

Voorziening in de vacature ontstaan periodiek aftreden, bedanken en nitreding uit het Hoofdbestuur.

Bij acclamatie worden de door het H.B. gestelde kandidaten voor de periodiek aftredenden herkozen, t.w. voor Haarlem de heer J. P. Th. J. Brondgeest, voor Breda, mevr. de Douair. Clifford Kocq van Breugel-Roelofs, voor Nijmegen F. E. Luitjes en voor Deventer Dr. H. H. Zeylstra, terwijl voor Apeldoorn wordt gekozen mevr. A. Dijk-Bruijn van Rozenburg in de plaats van den heer J. H. Calmeijer, die als lid van het Hoofdbestuur bedankt heeft.

In de plaats van den heer Mr. Dr. C. F. Schöch, wegens bedanken, wordt tot lid van het H. B. gekozen de heer G. Calkoen, terwijl in de vacature H. F. Tillema, Groningen, alsnog zal moeten worden voorzien. De dezerzijds gevoerde correspondentie dienangaande mocht geen resultaat bereiken.

Door nittreden van den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarneveldt, wordt als lid van het H. B. gekozen de heer F. van Peski (den Haag), die deel zal uitmaken van het Dagel. Bestuur.

Bepaling plaats algemeene vergadering.

De heer van Lier stelt namens zijne afdeling voor het volgende jaar in Amsterdam te vergaderen, waaraan dan zal worden verbonden een bezoek aan het Koloniaal Instituut.

Het voorstel wordt onder applaus aangenomen.

Daar er geen algemeene mededeelingen zijn te doen en bij de rondvraag niemand het woord verlangt, neemt de Voorzitter ten slotte het woord om nogmaals te wijzen op het verheven doel, dat de Vereeniging „Oost en West” nastreeft. Hij richt zich daarbij met groote klem inzonderheid tot de afdelingsbesturen, hen opwekkende tot verhoogde werkzaamheid, tot inspanning van alle krachten om aan de bereiking van dat doel met alle middelen, welke hen ten dienste staan te willen medewerken.

Wordt hieraan gehoor gegeven, zoo eindigt de Voorzitter zijn met luide instemming aangehoord slotwoord, dan, voorzeker, zal deze bijeenkomst haar goede vruchten afwerpen en mag de Vereeniging nog een tijdperk van grooten bloei tegemoet zien, tot heil van Nederland en de Overzeesche gewesten.

Van de Vereeniging: Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam:

Op het Bureau v. Handelsinlichtingen, Dir. O. Kamerlingh Onnes, zijn ter inzage:

1. Verhoogen van douanerechten in 1920 toegepast.
2. De invoerrechten tijdelijk verhoogd tot 15 Juli 1921.
3. De verhoogen definitief in werking getreden.

Ingezonden Stukken.

Zeer geachte Redactie,
Met opname van onderstaand stukje zoudt U ons ten eerste verplichten.

Hoogachtend,

Het Bestuur der Indische Vereeniging.

Graaf van Limburg Stirum.

Hoewel de verhouding van ondergeschiktheid, onderworpenheid of overheersching steeds in de wereld als iets noodzakelijks werd beschouwd, toch gaf zij den denkenden geest aanleiding om een rechtsgrond daarvoor te zoeken, zelfs bij overigen gelijksoortige menschen, waar zij naar het bekende woord van Snouck Hurgronje nog „genade” mag hebben. Maar in ons gevoel komt het andere begrip, dat zoo dikwijls met het adjectief „noodzakelijk” wordt gekoppeld, even om een hoekje gluren. De groeiende vrijheids-idee bij de menschheid verdraagt zich op den duur slecht met den gevonden grondslag van oorspronkelijke machtsverschijning in de overheid, en de pogingen om met nieuwere redenen die betrekking tusschen „meerdere” en „mindere” te rechtvaardigen gaven in de staatsleer de geboorte aan het conflict tusschen de oude theorie van „machtssoevereiniteit” en de nieuwe van „rechtsovereiniteit”.

Waar de verhouding van onderworpenheid bestaat in ongelijksoortige menschen en nog wel met ongelijksoortige belangen, zal de tegenstelling tusschen „macht” en „recht” zich nog scherper afteekenen, het academische twistpunt een vinnige strijd worden. En geen sprekerder illustratie van het bedoelde conflict is aan te wijzen dan in het scherpte contrast tusschen een, lang niet onbelangrijk, door der overheerschers eenerzijds en hun overheerschten anderzijds, tusschen „machtigen” en „recht-zoekenden” in Indië sedert het optreden van Gouverneur-Generaal Graaf van Limburg Stirum. Daar deed zich het geval voor, dat iemand uit de partij der machtigen treedt, zich schaaft aan de zijde der overheerschten en aldus in reële vormen die toestand heeft geschapen van kamp tusschen „macht” en „recht”. Want het valt niet te loochenen, dat een koloniale verhouding louter en alleen gebaseerd is op machtsverhouding, omdat zij van huis uit een behartiging is van zijde der overheerschten. Zij is dit practisch gesproken nu nog, ondanks de ethiek, welke nu weer achter ons ligt. Vandaar dat hij, die van origine tot de sterke groep behoort, die het oor leent en recht laat wedervaren aan de eischen van de onderliggende partij naar redelijker verhoudingen en naar de positie van anderswaardigen, door een zijner groepgenooten uitgekregen wordt voor „onderdrukker van het gezag” en voor „vernier van het prestige”. En zoo zagen we gebeuren, dat een Gouverneur-Generaal die vertrouwen geschonken had aan en vertrouwen gevonden had bij de bevolking, belichaamd — zij het dan niet op volmaakte wijze — in den Volksraad; die oordeelvaardig ontslagen ambtenaren in eere had hersteld; die gevolg had gegeven aan de adviezen van een onverdraagzaam Javanen-vriend als Dr. Hazeu; die plannen had berekend om de door voedselnood bedreigde bevolking te hulp te komen; die uiting had durven geven aan zijn ontvreemding over de onderbetaling van den inheemschen vakman; die de redelijkheid van de actie der inheemsche organisatie had erkend; — dat zulk een bestuurder verzoemd zijn arbeid heeft moeten neerleggen. Ik meen daarom, dat het beengaan van Graaf van Limburg Stirum en met hem zijn edele echtgenoot, die in zoo korten tijd zoo vele perspectieven heeft geopend voor het leven der vrouw in Indonesië door haar bezieling en door haar daadrijke voorbeeld, in de harten van reactionnaire kringen geen waarachtige treurnis heeft verwekt.

„Want hij was zwak!” mompelden de behoudzuchtigen, die op macht belusten, de starren van geest, die zich niet kunnen wennen aan het denkbeeld van een plaats ruiter den inlander. Maar waar blijkt dan toch die zwakheid? Soms uit van Stirum's getrouwheid aan zijn bekende bijdraging „wie echter de wettelijke baan wil verlaten, hij op ijer?” Daar zullen u de extremisten van weten te vertellen.

Neen, geen cynisch mercantilisme en ook geen goetdelende ethiek, welke per slot der inheemsche bevolking het brevet van minderwaardigheid zou geven, zijn de wettelijke strekken van Van Stirum's bestuur, doch rechtvaardigheid en humaniteit, het ideaal van recht en wet. Bovendien, uit die diepe menschelijkheid voortgesproten erkenning van de rechten der Indonesische volkeren op volle ontwikkelingsvrijheid en snellen opbloei, zijn eerbiediging van het streven des Indonesiërs naar een eigenheid, een persoonlijkheid — dat waren de magnetische kracht, die alle inheemsche sympathieën naar Graaf van Limburg Stirum deed stroommen — ondanks de stremmende gestrengheid van de heidspersoon in hem jegens al te onstuimige naturen.

Vergeefsch was de wensch der inheemschen, dat zij Graaf van Limburg Stirum als landsvader mochten behouden, maar de Indonesiërs zullen hem weten te eeren, die in hun harten wederom het geloof heeft geschonken aan „dharma”.

Een plastische groep, een olifant in gevecht op leven en dood met drie naar bloed dorstende tijgers, staat me levendig voor den geest als ik denk aan den afgestreden landvoogd, toen hij aangegrepen werd door den storm van woede zijner tegenstanders. De Gouverneur-Generaal van Limburg Stirum was dat koninklijke dier gelijk, voor Javanen het symbool van kracht, waardigheid en wijsheid tegender, dat weerstand heeft geboden aan de vereende krachten zijner grimmige aanvallers. Maar de persoon van Graaf van Limburg Stirum is daar nog en zal over eenigen tijd voor onze oogen staan als een toonbeeld van kracht en van stoutheid zin voor recht. Zullen wij hem, den gewezen landvoogd, maar verder als een vergeten burger onopgemerkt laten?

Zoo vraag ik aan Indonesiërs en aan Hollandsche vrienden van Indonesië. Of, wie doet mee om den man, die met een onbezoeid hart en met een ongebogen ziel uit den strijd voor het recht van het Indonesische volk is gekomen, blijf te geven, dat in onze schatting hoog boven alle duistere machten als een lichtende ster glanst de geest van „dharma”, rechtvaardigheid?

NOTO SOEROTO.

N.B. Zij die met het bovenstaande plan instemmen om den gewezen landvoogd een huldeblijk aan te brengen, worden verzocht hun naamkaartje te zenden naar:

Het Bestuur der Indische Vereeniging.

R. SOETOMO, Arts, Voorz.

M. SJAAP, Arts, Secr.

Adres: Admiraal de Ruyterweg 175, Amsterdam.

Geachte Redactie,

Toevallig kwam mij ter oore, voor de zekerheid sta ik niet in, dat, waar fabrieken onder wettelijke rijkscontrole staan, zulks niet 'tgeval is met schepen der verschillende maatschappijen. Indien dit bericht waarheid bevat, het 't dan niet in uwe lijn, waar ge de belangen behartigt van Oost en West, die elkaar figuurlijk en eigenlijk de handen kunnen reiken, vnl. toch door middel van watervoertuigen te trachten de machinerieën enz. der schepen eveneens onder wettelijke controle te laten stellen?

U dank zeggend voor de plaatsruimte, die dit epistel nischien in Uw blad zal innemen,

Hoogachtend,

EEN BELANGHEBBENDE

Fabriek van INDISCHE UITRUSTINGEN
 Eigen Kofferfabriek
G. KERNER & Co.
 DEN HAAG SOERABALJA
 Stationsweg 78 - Tel. H. 1038

Alle goederen worden onder garantie geleverd.
 eventuele vergissingen worden aan onze filialen in Indië kosteloos hersteld.

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
 Filiaal: 'S-GRAVENHAGE Noordwal 4, Tel. 2461
 Filiaal: ARNHEM Eusebiusv. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

HUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, Koffiedrinken en dineeren, tegen zeer billijke tarieven. Aanvragen te richten aan den heer J. C. HIETINK, Directeur.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggaban”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

- * Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:
- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.04.
- Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.
- Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer A. J. GOOSZEN, Solo, residentie Soerakarta, Java.

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur (uitgezonderd Zaterdag-) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

Lesen in Machineschrijven en Stenografie.
Dame als Hoofd — of Hulp in de huishouding.
Kinderjuffrouw in Indië.
Indische Massage en Manicure, uitsluitend voor Dames en Kinderen.
Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Buijs Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent Hotels, Pensions, Inrichting, Medische Hulp, Onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
 Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O.- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoeresch. — Javaansch. — Maleisch.
 S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Jansstraat 19, Utrecht. — Maleisch. — Battakisch.
 J. J. F. SCHREUEL, Gepens. Assist.-Resid., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
 A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (grammatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
 Mr. F. C. L. MEIJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Alg. Ind. vraagstuk.
 H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
 Mensen, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

COMPLETE MEUBLEERING BEHANGERIJ

Centraal Meubelmagazijn
 = „DUINOORD” =
 Reinkenstraat 25 DEN HAAG Tel. H. 2624

STOFFEERDERIJ MEUBELMAKERIJ

De Haagsche Broodfabriek
„Theario”
 Fabriek en Kantoor:
Bilderdijkstraat 139
LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK
 met speciale afdeling
BANKETBAKKERIJ.

De Haagsche Broodfabriek heeft in ALLE deelen van de stad EIGEN WINKELS.

Zij staat sedert 1909 voortdurend onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

VLEUGELS, PIANO'S KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —

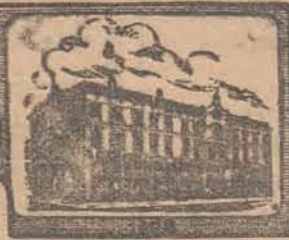
REPARATIE - STEMMEN - RUILEN
 Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
 DEN HAAG
 BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

**Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.**
Kolen- en Gasfornuizen.

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

L. C. JACOBI
's-GRAVENHAGE SOERABAYA
Regentesselaan 123, Tel. H. 1403

Wendt U voor
Koop, Huurkoop, Verhuur
Inruilen, Repareeren, Stemmen
Transport

tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het
meest bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

Wereldmerk IBACH.

J. P. C. NICOLAI & ZONN
HOF-KLEEDERMAKERS
Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146
's-GRAVENHAGE
Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN“
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa

Agenten: **MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ**
AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar.

Te bevragen in „**PERSINGGAHAN**“
Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij
Gerogelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL
voorheen VAN HOUTEN & Co.
Oudste en Soliedste Adres Oppericht Anno 1781
Groote Markt 4 DEN HAAG, Tel. 1974 Laan 2-4

Manufacturen Witte Goederen Karpetten Loopers Ledikanten	Bedden Dekens Matrassen Vitrages Gordijnen
--	--

Groote sorteering Slaapkamer-Ameublementen

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

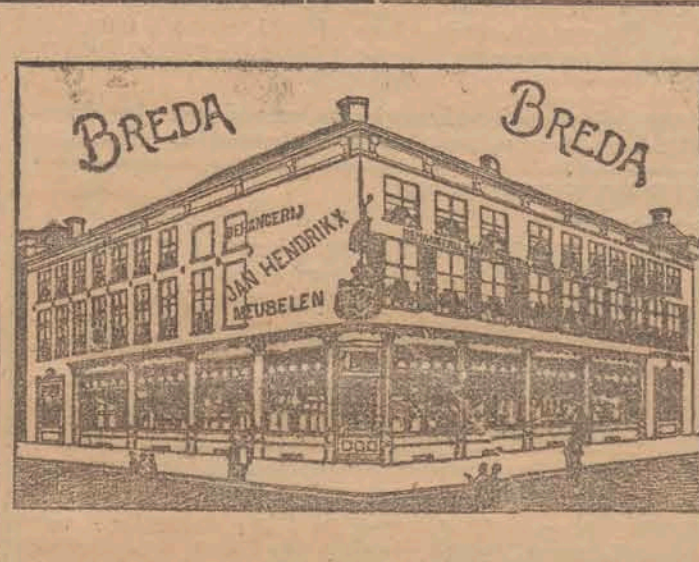
Zeer groote en fraaie keuze

Voile Blouses
Peignoirs
Frotté Japonnen

in de modernste kleuren.

Modemagazijnen
van Bommel
Vlamingstraat 8-10
Prins Hendrikstraat 98-106

Zeer groote sorteering in
KOUSEN

Instituut LAURILLARD

OPLEIDING voor verschillende examens en ambten, zooals Staatsinrichting M. O., Staatshuishoudk. M. O., Gemeente-administratie, Boekhouden. De opleid. geschiedt ook schriftelijk in Nederland en Koloniën met zeer goede resultaten. Prospectus en lijsten met namen en adressen van zeshonderd en veertig geslaagden worden op aanvraag gratis toegezonden door Mr. Dr. I. J. M. LAURILLARD.

Oranjeplein 102 - Den Haag
Telefoon 6225

P. B. VAN MOORSEL & Co
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Terenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het maubliereen en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. G. COSTER te Winnipeg.

Brengt een bezoek aan „Boeatan“, Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid.